

VIETA
PREA CUVIOSULUI PĂRINTELUI NOSTRU
NICODIM SÂNTITUL

Archimandritul Lavrei din Sânta Mănăstire Tisména

Lucrată de Ieromonachul și duchovnicul Stefan din Tisména, la anul 1839, dupre cea tipărită la 1763 de Episcopul Romnicului, Kir Partenie și dupre unu manuscriptu vekiu.

IAR ACUM

ÎN DILELE MAESTĂȚILOR LOR

CAROL I REGELE ROMÂNIEI ȘI ELISAVETA REGINA

s'a îndreptat și tipărit cu keltuela sa

DE

Smeritul Episcop al Romnicului, Nou Severin

Iosif Bobulescu

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA CARTILOR BISERICESCI
34, Strada Principale-Unite, 34,
1883

PREFĂTA.

In jurul Sântului Nicodim al Tismenei se grupăză istoria poporului românesc din secolul al XIV-lea, precum și parte din istoria casei domnitorei lui Lazar, Cnezul Serbiei. Biografia acestui fiu de prinț ne va arăta încă odată, că între poporul românesc dela Dunărea și cele din peninsula Balcanică au fost relații religiose continue și aceste relații se întrețină de către monachii din muntele Atonului. Precum monachii Sofronie, Pimen și Siloam organizază viață monachală între Români din județul Nemțulu și anume din mănăstirea cu acestu nume, pre la 1326, asemea nisce monachi tot din Aton dispună pre S-tul Nicodim, ca să părăsiască casa parintescă și viață cea plină de lucru a fratelui său Lazar, și să se ducă în muntele Atonului; unde după o viață ascetică de mai mulți ani, se pregătesc, pentru a se face fundatorul viaței monachale din munții Carpați. Si în adevăr, la 1342. S-tul Nicodim fundă mănăstirea Vodița, său Apele de la Cernețul de lungă Severin; apoi el organizează viață monachală din munții Timișorei și anume dela locul numit Prilep și în fine la anul mantuirii 1382 S-tul fundă marea lavră a Tismenei și organizează viață monachală din munții Gorjului, carea s-a continuat până în prezentul celu mai apropietă de noi. Aceste fapte ale trecutului sunt pentru istoria Bisericii Românilor dela Dunărea de importanță cea mai mare.

*Intru acésta luna a lui Dekemvrie, în 26 de ȣile,
pomenirea Sântului Prea Cuviosului Părintelui nos-
tru Nicodim Sânțitul și Archimandritul din Lavra Sân-
tei Monastiri Tismenei, ce aū fostă la létul 1386.*

*Bună lucru și dreptă și tutelor celor ce voiescă a
bine-cuvênta pomenirile sănților, și a ne împărtăși
laudelor lor, nu numai aceia, precum dice Davicescul
acel glasă; pomenirea dreptilor cu laudă, și celor
dreptă se cuvine laude; ci și intru însuși vederile înkipuitore, tot-dé-una a avea pre nevoințele și ispră-
vile acestora, cele cu vitejie făcute împotriva trupu-
luș și ale duchurilor ne-curate. Precum și a grăi prin
cărți, scrise pre ale lor, cuviosă lucru și blagocestivă
este. Pentru că amândoă intrândă și prin vedere și
prin audire cătră fapta bună acelor întări înkipuitore
și cătră dumnedeiasca râvnă pre noi ne suie, intru
care sănțita scriptură aceea se împlineșce, carea dice:
*arată mie fața ta și mă fă pre mine să audă glasul
tău*, că amândoă prin cuvîntul cel scrisă se facă*

De biografia S-tuluu Nicodim al Tismenei este strins legată și viața socială a Românilor de preste Olt, precum și cea monachală a secolului al XIV-lea. De aici se poate vedea în modu claruu, că pre timpul S-luu Nicodim populaționea românescă în Oltenia era încă rară și S-tul Nicodim, pentru ca să gasiască locul, unde a fundat mănăstirea Tisména, a trebuit să umble mulți munți de aî Mehedinți- lor și Gorjuluu, și să piérde multe dile, pînă când să poată afla locul căutatu. De altă parte, istoria Bisericei Românilor va adăuga la materialul său istoricum multe fapte, trase din publicarea acestei biografii și care fapte îi va lămuri modul organizaționei viaței monachale din acele timpuri, precum și dispoziționea poporuluu românescum pentru acăstă viață. Tote aceste fapte de valoare cea mai mare istorică ne-aș în- demnatu, ca să dămă publicitatei biografia S-tuluu Nicodim, conservată într'unum manuscriftum al bibliotecel din mănăstirea Tisména și asupra căruia ne-a atrasu atenționea Archimandritul Genadie Enăcenu, care îlucunosea din anul 1876, dupre cum se probăză din archiva cancelariei S-tei Epis- copiu a Rîmniculuu, Noului Severin.

Deși manuscriftul din cestiune cu biografia S-luu Nicodim la prima vedere pare a avea o vîkime numai de 42 ani, totușă, studiatum mai de aprópe, se constată, că el este compusum dupre o biografie veke a S-tuluu Nicodim, ce se păstra în mănăstirea Tisména și care astă-dî numai există, și apoi tote datele și faptele istorice sîntum ficsate dupre do- cumentele mănăstirei, care la 1840 se aflau în posesiunea ei și nu erau încă adunate și nici răpite de către visitatorii Tismenei, ca D. Venelin (a) și alții. De aceia, pentru a nu se mai perde și acestum monumentum istoricum și tot-o-dată ase-

vulgariza istoria fundatorului mănăstirei Tisména, am invitat cu adresa noastră No. 1764 din 28 Octombrie anul 1883, pre Directorul Tipografiei Cărților Bisericești, Archimandritul Genadie Enăcenu, ca mai întâi să studieze manuscriful și apoi să-l tipăriască în acea tipografie în comtul nostru, mulțemindu prea-bunului D-Deu, că a bine-voit să ne învrednică, de a ne împlini și acăstă datorie, carea este scumpă sufletului nostru.

Nu voi termina aceste puține rânduri fără a-mi îndrepta cuvîntul meu cătră fiu spiritual, ce D-Deu mi-a dat și voturile națiunei mi i-au încredințat. Domniile vostre, omeni de șciință! Sânțiile vostre, Preuți ai Bisericii ortodoxe române! Cetăteni ai Regatului și membri ai Bisericii românescă! Si voi fi spirituali ai păzitei de D-Deu Eparchii ai Rîmniculu, Noului Severin! primiți cu toții acestu daru spiritual, ce vi se proaduce de către smeritul vostru Arhipastor și culegeți din dînsul fie-care după trebuință, ce va simți. Unul va dă aici partea istorică; celălaltu modelul de pastor; al treilea lauda Terei și a Bisericii sale; și locuitorii Oltului pre Sântul și Patronul vieții lor creștinescă! . . . Cu o vorbă tot să ne adăpăm la acestu izvor, pre care sciința l-a numită *biografia S-lui Nicodim al Tismenei*; iar ești, smeritul vostru Arhiepiscop al Rîmniculu Noului Severin rogă cu rugăciune ferbinte pre Dătătorul de totu binele și Indurătorul D-Deu, celu Unul în Treime, să vă dăruiască pace sufletească și dile îndelungate, pentru ca să-lu prea-măriti și să-lu laudați cu faptele vostre, cele naționale și religiose. . . .

Iosif al Rîmniculu.

1883 Iulie 18

Rîmnicul Valea.

PRÉDOSLOVIE CĂTRĂ CETITORI.

Lucru plăcutu lui D-đeū, mai mult de cât alte bună-tăți, neînvățămă din D-đeésca Scriptură, Pravoslavnice cetitoru, că este mulțamita, și lauda S-tului numelui lui. Si cinstea sănților lui, precum grăește S-tul Amvrosie, să cinstim, dice, sănții, ca pre nișce folositoră a lumii, și următori lui D-đeū, carii suntă în locașurile lui, precum scrie la cartea cântărilor, cap. 8. stih. 13. Cela ce șade îngrădină luându aminte glasul tău, aci vedem, că multe grădini, adecă locașuri suntă la D-đeū, întru care se odichnescu sănții; că de suntă și morți în pămîntă, și răsipită cu trupurile, și uitându-ne și văđendu ose găle, și uscate, să nu gândimă acelea a fi ne-lucrătoare, ci să înțelegemă ore-care putere, și lucrare a darului S-tului Duchu; că dice Sântul Ioan Damaskin : Slavă D-đeului nostru, că oase găle isvorăscu tămăduiră. Si David la Psalmul 38. Iară mie forte imi suntă cinstiți prietenii tei D-đeule. Deci și eu smierțul, avându multă dragoste și evlavie către S-tul Părintele nostru Nicodim Sânțitul, ca unul ce dintr-a sănțietate cinstită și proslovita lavră a sântei mănăstiri Tismenei m-am învrednicită, de am primitu kipul Monachiceseu, și darul diaconiei, și alii preuției, și alii duchovniciei. Am răvnită de a scrie slujba acesta, după cea tipărită, adăugându Canonul din Paraclisul s-tului cel scrisu cu mâna din vekime în mănăstire, cât și alte stichiri de cântări din slujbele sănților prea cu-

vioșilor celor mari, ce sîntă de-o potrivă la viețuire cu săntul, cum și istoria viețuirei sale mai pre largă, adunându de prin chrisóvele cele vekī ale sântei mônastirii Tisména din ȳilele Sântului, și de la cei cu știință bêtreni, Părinți Monachī alū Sântei mônastirii, ce aū viețuită ma'nainte de noi, precum aū avută știință de la alti bêtreni cui știință mai din vekime de câtă eī, aşa o am scrisă, și o am aşedată, tocmai' o precum se vede cù tōte pre deplină, și ajutându'mi pre milostivnicul D-đeū : și ce cu totul fără prichană Pre curata luř Maică, Pre Sânta stăpâna nôstră Nascetorea de D-đeū, și pururea feciora Maria, prin rugăciunile s-tuluř, mě voiř sili de a o da și intipări cu tótă keltuiala nôstră, (a) spre lauda luř D-đeū, și pochvala sântuluř, și spre bucuria lăcuitarilor. Deci cu smerenie și cu dragoste vě rugām pre toții cei iubitorii de laudele sănților, ca cu dragoste și cu evlavie să o primiři, și să o cetiři acéstă de osebi aşedată slujbă, și în ceea-l'altă vreme, pentru dragostea s-tuluř, iar mai alesă și mai cu multă oserdie, și dumnedeescă dragoste, ne lipsită, în ȳua care să prădnuiește săntul, și mult folosă sufletescă și trupescă veři câştiga prin mijlocirea sa, cea către Milostivul D-đeū, ca cela ce să află lângă dînsul moștenitoru bunătăților celor negrăite, și împărătiei cerului, căria împărății și bucurii netrecute să ne învrednicescă D-đeū, prin rugăciunile sântuluř, pre noi pre toți, și pre toți dreptă credincioși Christiani Amin.

Al tuturor dreptă credincioșilor christiani prea plecată
Stefan Ieromonachū.

(a) Manuscrisul conține totă slujba Sântului, iar aici se tipăresce numai biografia lui.

audite. Si prin învățatura cunoștinței cu taină s'aū
 învățatū cele dumneșesci. Deci și noi de însuși a-
 cesta amândoe neînpărtașitū fiindū, mē temū și
 catra uneltire fără îndrăznelă mē aflu, ca gura să
 deșkiđū și mâna să întindđū; că multă este nemicin-
 cia sâraciei mintei noastre, și puțină исcusință. Pentru
 că nu aceia a nu lăuda dupre vrednicie este osândă,
 ci aceia adică dupre putere a nu grăi este osândire.
 Si aducându'mi aminte pentru ne-ascultarea cea osân-
 dită strămoșescă a Evei; și de robul celu rĕu. carele
 în pămîntū talantul l'aū îngropatū; Si ca nu cum-
 va prin prea multa zăbavnica trecere de vreme în
 uitare se vie multe din minunile Sântului, care s'aū
 tacutū de alțiř a le da înscrisū prin prodoslovia de
 mai nainte scrisă, cât și pentru facerea sântelor
 sale Mônastiră Vodița și Tisména, pre ce vreme
 de Domnū s'aū făcutū. Pentru că se știe, precum norul
 ascunde pe sōre, aşa și vremea acopere pre cele
 ce nu se grăescū. Si măcar că 42 de decimī de
 ani și mai multū ceva suntū până acum, de când
 prea sântul sfârșitū celu prin obștesca datorie a
 firii omeneștiř l'aū priimitū prea fericitul părintele
 nostru, Sântul Nicodim, însă indemnătū fiindū am
 adunatū de prin chrisóvele Mônastarii și de prin alte
 scripturi; apoř și de pre la Părinti bětrâni, bărbați
 și iubitori de adeverū, care mai nainte de noi câte cu 40
 și 50 și 60 de ani aū fostū locuitori într'acesta sântă
 Mônastire *Tisména* din tinerețe, cariř și ei aū adunatū
 dela alți bětrâni, ce era venită mai naintea lor în
 Mônastire iarăși din tinerețe. Cariř aceştia șică, că
 avea știință din cetirea istoriei Sântului, care aū

fostă scrisă kiar de ucenicii săntului. Si dicu că fiindă acea istorie scrisă pe limba sloveniască s'ar fi dată de unu Egumenă al Mônăstirei mai din vekime unu boeră mare, ce venise dela Bucureşti la Mônăstire pentru încinăciune ca să o tălmăcescă și să o tipărăsească la Bucureşti pre rumânie, și din pricina rezmiriților celor mari, ce aū fostă pre acea vreme, s'aū repusă de la acel boeră istoria săntului.

Iară noī alergândă aicea și acolo nu numă la părinții Mônăstirii, precum s'aū ăsă, ci și l'a alti bătrâni cu știință lăcuitori de prin satele Mônăstirei cele dinprejur, cât și dela altii, carii aū avută știință adeverată de la Părinți și moși și strămoși lor, am adunată pre cele din Tânără vrîsta lui și până la bêtânețe și ale morței povestiri prea veselitore și minunate și adunândă, ca dintr'unu adâncu și din uîtare culegându-le, râvnindă pre albina cea iubitore de ostenélă, care din multe floră adună pre cele de folosă la lucrarea mierei. Si povătuéscă Iisus Christos adeveratul D-đeul nostru, cela ce luminădă pre totu omul, ce vine în lume, cela ce singură este mintea acelor, ce cu blagoceștie înțelegă și se înțelegă, și cuvîntu acelor, ce dicu și se dicu, și tuturor tóte și este și se face, cela ce dă luminare de învîțatură a cunóște, când se cade a dice cuvîntu, că arătarea cuvintelor lui luminăză și întălepeșce pre pruncă, și acestea adică până la atâtea. Dară ca să nu mai lungim cuvîntul, prin maă lungă cuvîntări, țiiindu-ne de începutul, ce zace înainte, pre începătura acestei vieți lui D-đeū plăcută, viu înainte cuvîntând'o. Că mare și iubită este Sântul Prea Cuviosul Părintele

nostru Nicodim sănțitul. Carele întăř începe acéstă duchovnicescă práznuire, întru acéstă sântă Lavră a sa. Si de unde ū vom aduce cununa laudelor vie-ťei luř. Si cum și pre străduirea și ostenéla strălu-citei petrecerii luř vom povesti-o nu mě dumerescú fórte, iubiřilor. S'ař cuin pre buna îndrăznéla lui cea cătră D-đeř o voř spune. Pentru că minunile cele prin darul celu de sus de děnsul savéršite, minu-nate avêndū pre povestire, îmř clăteșce gândul meř **și îl ū spăřmémentéză**. Insě pre câtă va ajunge socotéla minťei nóstre, nu vom pregeta a grăi. Dar și noi cu rugăciunile vóstre să ne ajutoraři, milostivuř pre D-đeř făcându-luř, spre viařa nóstra cea înräutařită, și cu-věntuř cerânduř intru deškiderea guriř nóstre, ca să nu cum-va să ne osândim, ca unul, ce ni-am apucatū de cele mař presus de vrednicie, și nîmicuř cinstitū și vrednieř de cuvěntuř **aducêndū**. Care nicř dupre neputința nóstra s'ař făcutuř, nicř vre-unuř kipuř de ne-băgare de samă s'ař urmatuř, ci lângă darul celu de de sus, carele împarte fiește-căruia pre tóte, cele potrivite, de la carele tótă darea bună și tótă dărui-rea cea de sěvéršită de sus este, pogorânduř intru cei vrednicř duhuluř, spre acelařuř începntuř; de aceia precum s'ař ćisuř, aluř vieťei voř veni bunuř fórte. Si îngrabă aflânduř împreună ajutoruř pre ajutorul ru-găciunilor celu de la o parte și de la alta. Dar tu o sănțituř **adevér** aluř pravoslavnicilor, părinři monachi și mirenř, câtři v'atři adunatū la acéstă práznuire de bucurie, sirguiři-vě cu ferbințélă intru adevérata credință. Urekile socotelei minťei să le punetř, pen-tru că intru cele de fařă povestirea, de duchovni-

căescă sănătate este, iară nu de trupescă slăvire și sporire, precum la Elini. Deci acestu bogat și făcător de bucurie, ospătătoru al sântitei aceștii ospătarăi, al nostru și al vostru tutuloru celoru împreună kiemați la ascultare.

Sântul acesta, Prea Cuviosul Părintele nostru Nicodim sântitul, Archimandritul, începătorul acestei sânte Mônăstirăi Tisména, fostău, dupre cum dicu, de némü slovianu; adeca din némul slavenescu alu Serviei, nașcutu din părinți bine credincioși și temători de D-деu; de némü slăvitu, ruđenie cu Cniazu Lazăr, Impăratul Servilor, carele aŭ fostu Impăratu la ani de la Christos 1374; Iar sântul Botezatu fiindu dupre obiceiul creștinescu, și crescutu intru buna pedepsire, și temere de D-деu și a iubirei în Tânără vrăstă a prunciei sale, datu aŭ fostu de părinții lui la învățatura cărței. Si istețu fiindu la minte, sântul în scurtă vreme aŭ învățatu tótă dumnedeoșca Scriptură, care duce intru mântuire, și gramatica cea slovenescă, fórte bine și desevrșită. Si aşa sântul întru pedepsirea sântelor dumnedeoștilor Scripturi fiindu, în Tânără vrësta Sa, se îndeletnicea totu-d'a-una intru cetirile dumnedeoșilor Scripturi, ca unu pomu răsadită lângă izvórele apelor, de unde tot-d'a-una adăpându-se, în vremea sa s'aū dat rodul său. Alerga și la dumnedeoșca Biserică cu părinții lui adeseori și asculta cu multă luare aminte cântările lui David, și sântele Scripturi, prin care și aprindea sufletul cătra dumnedeoșcul doru. Si frica lui D-деu cu totul o aū sădită în inima sa, dupre cuvenitul prorocescă ce dice, că : *Inceperea înțelepciunei este*

frica lui D-Deu. Si intru creșterea vrâstei sale aū începutută a odrăsli rodură de fapte bune spre cele D-Deești și nu se mai îngrijă nicăi de-cum pentru cele pămîntestri, ci tot-d'a-una se rugă lui D-Deu, singură cu singur vorbindă, ca să lă învrednică prin tagma cea monahică, a se face robă adevărată al lui, și netrecându-ă D-Deu cu vederea rugăciunile și lacramile cele cu umilință dintru adâncul inimii lui, aū slobodită câtă-va monachi servă de la o Mănăstire slavenică, adeca sărviasă de la săntul Munte al Atonului, a merge în țara Serviei, pentru orești-care trebuință mănăstirică a lor, și înțelelegându săntul de venirea lor aci în Serbia (în patria sa), aū mersă săntul pre-sub ascunsă la denești, unde era la gazdă, furisă de părinții lui, ca să nu lă vađă niminea dintrăi casei lor, și intrându în casa la ei și vădându săntul cucernicia și marea smerenie a kipululor cel monahicescă, li s'aū înnkinată lor până la pămîntă și i-aū întrebată pentru mănăstirile săntului Munte, și pentru rânduélă lor și pentru petrecerea părinților, și pentru töte altele, câte era de trebuință la scopusul lui. Si înștiințându-se de töte de la denești, aū plânsă cu lacrami înaintea lor, după aceia aū disă cără denești : Vedă părinților, că D-Deu cunoșcându adâncurile inimii mele și scopul sufletului meu, v'aū trimisă pre Sântia Văstră aicea la noi păcatoșii, ca să mă povătuiescă pre mine păcătosul la calea cea D-Deescă a mântuirei. Căci mult mi s'aū veselită sufletul meu de vederea fetelor văstre cei cu kipă îngerescă și de D-Deescile văstre cuvinte, și mai multă nu potă să mai rămăi intru

acéstă lume înselătore, nici să mai văd slavele și
 nalucirile ei cele mincinóse. Deci rogu-vă pre voi,
 Părinti sănți, să mă învețați cum să fugă de deșer-
 taciunea lumei aceştia, ca să mă învredniceșc și eu
 aceştii vieți, care vețuiți Sânția Văstră. Pentru că
 părintii mei acum cugetă, de a mă da în cele politi-
 cești și-a mă înălță întru cinste și boerii mari îm-
 părătești, pre care acestea tôte din pruncie până
 acum le-aș urită sufletul meu, că nici să le audă
 nici să le văd. Si pentru acésta am chotărîtă, cu unu
 césu mai nainte să fugă și să mă ducă la sf. Munte
 și acum ceră stată de la voi. Acestea auindu-le
 părintii monachi, i-aș respunsu unul din ei mai bă-
 trină și cu rînduélă Preută, dicându-ř : Vădă fiule,
 că scopusul tău este D-žeescu, și cum că dragostea
 lui D-žeū aș stăpâniță sufletul tău și inima ta este
 plină de darul S-lui Duchă. Pentru aceia ce o cugetă,
 se cuvine să o și săvășești mai degrabă, și noi vom
 fi împreună călători și povătuitorii tăi, până ce te
 vom duce la Sf. munte. Apoi săntul, lepădându-se
 de lume și de tôte cele frumose și veselitore ale ei,
 —de părinti, de frați, și de tôte rudeniile sale și îm-
 brăcându-se în chaîne proste sărăcescă, pre ascuns
 aș fugită din casa părintilor sei, și s-a dus la sf.
 Munte, împreună cu mai sus dișii parinti la mănăs-
 tirea lor, întru care era vețuirea părintilor de obște și
 Egumenul fără înbunătațită și sporită întru fapte
 monachicești desăvărșită, și plin de darul săntului
 Duchă. Intrându-sântul în mănăstire cu mare smere-
 nie, aș mersu la Egumenul și îngenunkindu înaintea
 piciorelor lui și stându plecată pre pămîntă cu la-

crămă se ruga, ca să-lă primescă de obștie în mănăstire, dicându, că este fără păcătos și voiește a se face monach. Așa dar vădându Egumenul mare smerenie și rugaciunea lui cea cu multe lacrămi și neîncetarea dicerii, că este păcătos, și cunoscându Egumenul cu duchul mai nainte darul Sf. Duch, ce era revărsat în sfântul, lău priimitu cu bucurie fără. Si priimitu fiindu săntul în mănăstire, său datu mai întâi cu sufletul supt mâna și ajutorul lui D-Deu. Iar al doilea cu trupul supt a Egumenului, și acelora-l-alți părinți și frați de opștie, supuindu-li-se și ascultându-întru tóte, pre toții întru frica lui D-Deu, adunându la sine totă buna faptă, nevoindu-se prin nevoința cea bună cu posturile cele din fiesce-care și, cu stările cele în privigherii de totă năoptea, cu rugaciuni neîncetate, și cu tóte realele patimiri, care se cuvină viețuirii monachicești cei adevărate și lui D-Deu plăcute, și pentru cea a sa adâncă mare smerenie, supunere și ascultare către toții, cu trupul și cu sufletul și după ispitirea și cercarea de trei ani, au priimitu săntul și marea îngerescu kipu. Apoi după aceasta nu după trecerea a multă vreme, au priimitu și darul diaconiei, iar mai în urmă ceva și alu Preoție și fiindu săntul istețu la minte, au învățat pre deplină Scriptura și vorbirea limbii cei grecoști fără bine și său facutu Dascalu, Ritor fără исcusită întru amândoe Scripturile; (în cea slovenescă limbă a sa și în cea elinéscă). Si săntul după priimirea darului preoție, mai cu dorire și ferbinte dragoste D-Deescă, prin mai multe posturi și privigheri și rugaciuni slujia

luř D-đeuř la Sântul Jertfelnicuř, ðiuř ſi nóptea, când
 îlú ajungea rîndul. Deci, pentru a le luř prea mari
 ſi înbunătățite fapte ſi dragoste cătră D-đeuř ſi că-
 tră aprópele ſi iubirile de fraři, ce avea cătră toři
 părinřii ſi frařii acei sf. mônăſtiri, în cât încă în tînără
 vîrstă fiindu, toři de obște ðišii părinři ſi fraři fórte
 lú iubia ſi lú voia, alú avea întâi începătoruř ſi Sta-
 riřu preſte ei. Iară sântul cu totul ſe depărtă, ca niči
 să auđă nișce cuvinte ca aceſtea, de a le lor voie; ci
 plinuř fiind de ſmerenia cea duchovnicéſcă, petrecea
 îtru adâncă tăcere, ſi împreună cu frařii îtru tóte
 ascultările ſi poſlusaniile acei sf. Mônăſtiri, Apoř
 netrecêndu anř mulři la mijlocu ſi pristavindu-se E-
 gumenul, alesu aři fostu sântul de totu soborul Pă-
 rinřilor acei sf. Mônăſtiri de al pune Egumenu ſi Sta-
 riřu loru'ři. Dar nefiindu-ř voia niči cum a lua asupră-ři
 o începătorie ca acéſta, ſocotindu-se pre ſine cu
 totul nevrednicu ſi păcătoſu, ci fiind-čă fórte mult
 doria liniștea la pustietate, pentru acéſta, aři vrutu
 să iasă nóptea din mônăſtire pre ascuns, neſtiindu
 niminea ſi să ſe ducă de la Sf. Munte, prin alte pu-
 ſtietăři, pentru de a fi în liniște. Si prinđendu părinřii
 mônăſtiri de ſcire, aři ſpusu de acéſta părinřilor ce-
 lor mař mari aři Sf. Munte, ſi părinři Eesarchi cu
 soborul a totu Sf. Munte, prin multe cuvinte du-
 chovniceſcă, l'aři aſeđatu Egumenu pre Sântul la a-
 ceiaři mônăſtire ſi nevrêndu, iar după ce aři luatu sântul
 începătoria egumenieř asupra ſa, mař cu asprime
 ſufletéſcă ſi trupéſcă iši kinuia ſufletul ſi trupul ſeř;
 pildă făcêndu-se tuturor celor în Christos părinři,
 fraři, ſi ucenici aři ſeř. După cuvîntul Domnuluř noſtru

Iisus Christos, că : *totu cela ce va să fie mai mare, să fie slugă tutelor.* Și aşa aŭ începutu săntul a'şti păstorii turma sa cu placere D-đeescă. Apoi nu după multă vreme a egumenie sale s'aŭ pusă Impăratu Servieř Cněz Lazar rudenia sa, (după feciorul lui silnicu Stefan) la aniř, ce sau disu mai sus. Și șciindu numitul Cněz Lazar, că Impăratia și totă țara Serbieř este sub anatema Patriarchieř și a totu soborul Bisericei ceř marř a Tarigradului, pentru o mare sălnicie, ce aŭ fostu făcutu silnicu Stefan, Impăratul Serbieř, îprotiva Bisericei ceř marř, și a Impăratieř Tarigradului, precum serie la serierea anilor Impăraților Serbieř. Și voindu prea bunul și dreptu credinciosul, și temetorul de D-đeř Cněz Lazar, împreună cu toți dreptu credincioși boeriu lui, de la cel mare pâna cel micu, ca să se râdice și să se ștergă de tot acea anathemă, ce era asupra Impăratieř și a totu pămîntul Serbieř. Și înțelegându numitul Cněz, că rudenia sa (adecă săntul) se află în viață călugeru și Egumenu la una din mănăstirile cele Sârbești din săntul Munte, aŭ socotită cu sfată de obște, ca să mărgă însuși la săntul Munte, și să ea povătuire de la părinții ceř de acolo pentru acesta. Adeca, cum s'ar putea a se ierta și a se râdica acea anathemă de-asupra Serbieř, ce sau disu mai sus. Decei avându cu sine numitul Impăratu Cněz Lazar multe mari și bogate daruri, și pre câtři-va din boeriu ceř mai credinciosi lui'ši, și pe câtři-va ostași aleși de ař curții séle, aŭ mersu la săntul Munte, căutându mai întâi pre rudenia sa, adecă pre săntul, și găsindu-l, multe aŭ vorbitu cu săntul, mai întâi

pentru cele duchovniceșci, prin care se poate măntui
 sufletul omuluș, apoi și pentru acea anathemă, cum
 s'ar putea ierta și a se râdica. Si luându sfătuire de
 la săntul, așa kiemată pre toți părinții cei mai mari
 și pre toți duchovnicii cei mai iscusitori ai săntului
 Munte, și arătându-le pricina acei anatheme, ce este
 asupra împărătiei și a totă țara Serbiei. Iară Părinții,
 făcându soboră pentru acesta, așa socotită, că într'altu
 kipă nu se poate a se ierta, și a se râdica acea ana
 themă, fără de cât de la Impărăția și Patriarchia,
 și a totu soborul Bisericei cei mari al Tarigradului,
 de unde s'aș și pusă acea anathemă, poate să se ierte,
 și a se râdica, iară într'altu felu nu se poate a se ierta.
 Si aşa audindu și vădendu numitul Cnez Lazar, că
 în altu-felu nu se poate a se ierta, așa rugată pre totu
 soborul acela al părinților săntului Munte, ca să
 mijloceze ei prin scisoră rugându pre Impăratul, pre
 Patriarchul și pre totu soborul Bisericei cei mari a
 Tarigradului, de a se ierta și a se râdica acea ana
 themă, ce este asupra Impărătiei, și a totă țara Ser
 biei. Si cum că de acum înainte nu va mai fi niciodată
 vre-o silnicie despre Impărăția Serbiei către
 Impărăția grecescă, ci în dragoste și în unire va
 petrece, ca niște drepti credincioși întru Domnul
 Iisus Christos și sub povătuirea cea duchovnicescă
 a Patriarchiei Tarigradului până în sfârșită. Așa dar
 vădendu totu soborul săntului Munte, marea smerenie
 a numitului Cnez Lazar, așa priimită cu bucurie totă
 cererea lui, și așa făcută scisoră de rugăciune către
 Impăratul, către Patriarchul, și către totu soborul
 Bisericei cei mari a Tarigradului. Asemenea și nu-

mitul Cnész Lazar aŭ făcută scrisoră de rugăciune, întări către Impăratul, către Patriarchul și către totu soborul Bisericei cei mari de acolo din partea sa. Si alegându trei părinți mai iscusiti și mai învățați în sântele Scripturi dăi săntul Munte, adică, întări pe săntul, ca pre celu ce era învățată desevărsită întru amândouă sântele Scripturi și limbă în cea slovenescă a Serbiei patriei sale, și în cea elinescă (grecească) : Iar mai vîrtos ca pre o rudenie a numitului Cnész Lazar ; și doி din Părinți anume : Isaia și Partenie și pe trei serbi din boerii numitului Cniaz. Si dându-le scrisorile și multe daruri de la numitul Cnész către Impăratul și către Patriarchul și către totu soborul Părinților Bisericei cei mari a Tarigradului, i-aŭ trimisă la Tarigradă. Iar numitul Cnész Lazar, după plecarea trimișilor, încinându-se pe la tôte sântele mănăstiri și skituri din săntul Munte, și dăruindu-le cu multe daruri, aŭ plecată la patria sa în Serbia, dicându la plecare către părinți : când vor veni trimișii de la Tarigradă, să-trimită după elu la Serbia cu respunsurile, ce vor aduce. Iar trimișii ajungându la Tarigtad aŭ dată scrisorile. Si priimindu Impăratul și Patriarchul cu totu soborul părinților Bisericei cei mari scrisorile, împreună și cu darurile și vădându marea smerenie a lui Cnész Lazar și rugăciunea, ce face împreună cu totu soborul părinților aī săntului munte, pentru iertarea și rădicarea acei anatheme, aŭ priimită cu bucurie Impăratul și Patriarchul, împreună cu totu soborul părinților Bisericei cei mari a Tarigradului, de aŭ iertată și aŭ rădicată acea anathemă, care era asupra

Impărație și a tótă țara Serbiei, făcêndu-le și cărți de iertaciune. Iară pre sântul, dicu, că înțelegêndu Prea Osfintitul Patriarchu, că este rudenie cu numitul Cnéz l'aü cinstitü de l'aü făcutu Archimandritu, hărăzându-î și o cárja a sa, ce'o purta, și trei părticele de sânte mósste cu o părticică din sântele mósste ale Sântului Ioan Gură de Aur, și alta dintr'ale sântului Ignatie, purtătorul de D-деu, și a treia dintr'ale sântului Mucenicu Theofil. Si l'aü făcutu a fi mai întări între părinți cei mai întări ai sântului Munte. Iară sântul cu totul se apăra de o începătorie ca acésta, dar n'aü avutu ce face, fiindu la mijlocu și Impăratul, împreună cu totu soborul părinților Bisericei cei mari, dar apururea cugeta întru sine, cum ar putea scăpa de o începătorie ca acésta. Si după acésta priimindu cărțile de respunsuri cătră Cnéz Lazar, și cătră totu soborul părinților ai sântului Munte, s'aü întorsu înapoï la sântul Munte, împreună cu toți trimișii cei mai sus ziși. Si dându părinților sântului Munte cărțile de la Impăratul și și de la Patriarchul cu totu soborul părinților Bisericei cei mari, și vădendu ce serie Impăratul și Patriarchul cu soborul părinților, aü socotitu soborul părinților sântului Munte, că Părintele Nicodim, adică sântul, face trebuință a merge cu tóte respunsurile, adică cu celu de la ei și cu cel de la Impăratul, și de la Patriarchul cu soborul de acolo celu mai sus disu, ca unul ce știe bine amândoë scripturile, și limbele-cea sârbescă și cea grecescă și neputendu sântul a se împotrivi la acésta, aü plecatu și nevrîndu cu respunsurile după Cnéz Lazar în Ser-

bia la patria Sa, împreună cu boerii Serbi, trimișii de mai sus ziși la Tarigrad ați numitul Cnész.

Și ajungându în Serbia, săntul ați datu scrisorile Cnészulu, care scrisoră, fiindă scrise grecește, a pusu pre săntul de le-ați tălmăcită pre serbie. Și kiemând pre toti boerii mari și mici și pre mulți din cei mai aleși ai norodulu, ați pusu numitul Cnész pe săntul, de ați citită scrisorile Impăratului și ale Patriarchului cu totu soborul părinților ai Bisericei cei mari a Tarigradului intru audul tutulor, pentru ertarea și rădicarea acei anatheme, ce era asupra Impărației și a totu pământul Serbiei.

Atuncea numitul Cnész Lazar, împreună cu totu singlitul boerilor săi și cu totu norodul, cât era adumată aci, audindu și vădându, că s'ați iertat și s'ați ridicat cu totul acea anathemă, ce era asupra Impărației și a totu pământului lor, încinându-se și plecându-se toti cu genunkile până la pământ, cu bucurie mare fără îmărtându glasă ați datu pentru acesta slavă și mulțămită prea milostivulu D-deu și prea săntei Stăpânei, pururea Fecioarei Maria, prea curatei Născătoarei de D-deu și tuturor sănților lui. Apoi după acesta numitul Cnész, împreună cu totu singlitul său, vădându marea înțeleptie și înbunătățitele tapte ale săntului, sfată ați făcută, ca scriindu la Tarigrad către Impăratul și către Patriarchul cu totu soborul părinților de acolo, și către săntul Munte, cărti de mulțamire pentru deslegarea și iertarea anathemei de mai sus țisă. Să scrie și pentru săntul, cerându-lu de a'lu face Arhiepiscopu în scaunul Patriarchiei Serbiei. Căci pre acele vremi Me-

tropolia Serbiei Patriarchie se numai, care acea mănăstire, în care aŭ fostă atuncea Patriarchie și acum tot Patriarchie se numeșce și este aproape de Orașul Epec, în ținutul Bosniei, cu Monachă și Egumenă într'nsa; căci Archiepiscopia s'aŭ mutată de aci din vechime, de când aŭ luată Turciă țara Serbiei. Iar săntul, ca unu smerită cugetătoru și iubitoru de liniște și de pustietate, de locu cum aŭ înțelesu de acesta, aŭ mersu la numitul Cnész, cerându-și voie a se întorce înapoi la săntul Munte la mănăstirea sa, ci Cnézul nu iaŭ dată voie, dicându : Ca să mai sedă și aci în patria sa, pentru folosul și mantuirea a multora suflete ale patriotilor săi. Si pene va scri respunsuri de mulțamire cătră Impăratul și cătră Patriarchul, și către totu soborul părinților Bisericei cei mari de acolo, aŭ Tarigradului, și către toți părinții Ecsarchi, și duchovnicilor săntului Munte. Si, cându se vor întorce înapoi trimișii, ce ducă respunsurile, atuncea îlă va trimite înapoi la săntul Munte, la mănăstirea sa cu cinsti și cu multe daruri și odore.

Însă acestea le dicea Cnézul numai din gură, iară cu inima eugetă, cum mai curându lără vedea Archiepiscopu în scaunul Patriarchie Serbiei pre săntul; fiind că fórte mult îlă iubea, nu dóră pentru căci îi era rudenie, ci pentru prea multe înbunătățitele fapte, și pentru marea înțelepciune, carea o avea săntul din darul săntului Duchă, din care isvora din gura lui cuvinte duchovnicești pentru mantuirea sufletelor, mai dulci de câtă fagurul de miere. Pentru că toți, cei-ce lă audea, se umilia și la D-deu cu lacrami și cu pocaință se întorcea, cerându-și iertarea

păcatelor lor. Dar sântul cunoscându cu duchul, că într'alt-fel nu poate scăpa de acésta, adică de punerea în scaunul Archiepiscopiei Serbiei, cât și de începatoria Ecsarchiei săntului Munte, socotindu-le acestea cu totul îprotivitore scopusulu măntuirei sufletului său, și nespuindu nicăi ucenicalui său, a căi eșită năptea pre ascuns singură de la conacul său, ce era aprópe de curțile Impărătești, neștiindu niminea, unde să așeze dusă și ce să facă. Apoi a căi începută a pustnici prin pustietăți, prin multe și bogate locuri pusnicești, prin țara Serbiei, până ce a căi venită la locul ce se numește Šaina, carele este aprópe de rîul Dunăre, în ținutul Cladovei. Si vădendu săntul locul, frumosu și lesniciosu pentru pustnicie, să așeze sălășluită aci. Si petrecându săntul câtă-vă vreme singură și liniștindu-se, a căi începută a se vesti pentru viețuirea sa cea cu plăcere dumnejescă prin totu ținutul locului aceluia al Serbiei, până și la mai sus numitul Cnész și la mănăstirea sa la săntul Munte, la care mănăstire a fostă Egumenă, pentru ale lui prea mari și înbunătățite fapte pusnicești. Căci nu voiește prea milostivul D-Deu a fi lumina sub obrocă, ci în sfeșnică, ca se lumineze pre mulți, precum de acésta Măntuitorul nostru Iisus Christos grăeșce prin sănta Evanghelia sa. De aceia a căi începută a veni mai întâi ucenicul său de mai sus zisă, împreună cu uniu din părinți de la zisa mănăstirea sa, cât și de la alte sfinte mănăstiri dintr'acel pământ al Serbiei, carii dorea petrecerea cea aspră pusnicească, și voia a petrece în pustietate la linisice, împreună cu săntul; care cu multe lacrămi îl

rugă de a priimi, și a i se supune întru tōte, cerșindu sfatū și povătuire duchovnicescă pentru mîntuire. Asemenea mulți și din mirenī, cari dorea de mîntuire, venea la sântul. Deci, sântul pentru multă supărare, ce-î făcea de aî priimi, și pentru dragostea cea multă, ce avea către D-деu și către aprópele, aŭ începutu a-î priimi pre aceia, pre cari cunoșcea sântul cu duchul, că cu adevăratu voiesc liniștea și petrecrea cea aspră pusnicescă și sănta ascultare și supunere, care duce întru mîntuire. Si vădend sântul, că se înmulțescu frații și face trebuință de canone Bisericești și pravile aŭ înălțatū la acelă locu o Biserică mică de zidu fără de turle cu săntu jertfelnicu, în numele prea săntei Treimă, pre care însuși o aŭ sănțitū, căci, când l-aŭ făcutu Archimandritu Patriarchul, i-aŭ datu voie și blagoslovenie pentru de a sănți Biserici, care biserică stă și până astăzi în fință și zugrăvită preste tot, în care este și sântul zugrăvit în tinda Bisericii în partea stângă, țiindu biserica în mâna, precum însine cu oki am vădutu la létul 1811. După aceasta, viețind sântul aci împreună cu frații în liniște, întru placere D-деесcă, i-s'a descoperită prin descoperire D-деесcă, că nu după trecerea a multă vreme prin slobozire Dumneadeescă va să năpădiască puterea agariniască și în partea Evropei, și va cădea sub robire și stăpânire pământul Grechiei și al Bulgariei și al Serbiei. Si multă vreme va fi supt stăpânirea agariniască, și Împărații acestor pământuri vor muri de ascuțitul sabieagarinești, și pre mulți din cei dreptu credincioși și temărori de D-деu Christiani, și vor face sănți mucenici, prin silnicia

cea rea agariniască. Iar pre cei mai mulți, ce suntu
 temători de D-đeū, pentru a le lor prea multe pě-
 cate, și mari fără de legi prin slobozire D-đeescă
 îi vor depărta de la drépta christienésca credință,
 și i vor aduce la credința lor cea rea mohametescă;
 care acéstă descoperire spuindu'o săntul și ucen-
 cilor săi, în multe rînduri cu privigherī bisericiceșci
 de tótă nóptea prin postire și lacrami împreună cu
 toți ucenicii săi, rugă adese-oră pre milostivul D-đeū,
 ca să nu slobodă o putere ca acesta a Agarenilor
 asupra noroduluи său cel christianescu, ca să-i pótă
 depărta puterea Agariniască de la drépta credință
 christianescă, și să-i supue a lua legea lor cea rea mo-
 chametescă, ca să se muncescă în iadu sufletele lor
 în veci. Ci prin alte multe pedepse să-i certe, cum va
 ști mai reu în lumea acesta; ca sufletele lor să se
 mantuiască din muncile de veci. Si aşa rugându-se
 săntul pentru norodul cel christianescu, iarași aŭ luată
 descoperire D-đeescă, dicēndu-i : ca să nu se mai
 róge pentru norodul cel reu și îndărătnicu și neas-
 cultătoru și defaimătoru poruncilor legei cei D-đe-
 esci, ci să tréca preste rîul Dunarei în pămîntul
 Ungro-Vlachiei, adică într'aceste cinci Județe ale Bă-
 niei Severinului, ce este dincóce de Oltu. Caci nu-
 mai aceste cinci Județe. Banatul și Ardélul se numea
 pe acele vremi Ungro-Vlachia, și se stăpânea de
 Domnii Români, cei bine credincioși și iubitori de
 Christos. Iară cele 12 Județe de dincolo de Oltu și
 cu Moldavia Goția Schitelor se numea, și se stăpâ-
 nea tot de Domnii Români, Dar varvari îkinatori
 de idoli împreună cu toți Romanii lui, și pentru ca

erau supuși ei Schiților, adeca Tătarilor, de aceia se numește prin istoriile vekî Goția Schiților, pînă în Tătaria. Ci însă mai înainte pînă nu era supuse cele 12 Județe cu Moldavia Schițelor adică Tatarii, se stăpînea de doă Domnî. De unul bine credincios și iubitoru de Christos, iară de altul, varvaru reu credinciosu, încinătoru idolilor. Si seculându-se cu răsboiu unul asupra altuia, pentru stăpînire și pentru credința, ce era împerekiată între dînșii, precum de acesta, pre largu arată istoria săntului marelui mucenicu Nichita Gotul, ce se pomenește în 15 fiile, ale luni lui Septemvrie, carele era din nîmul Domnilor celor bine credincioși. Ci Români cei bine credincioși, împreună cu Domnul lor cel dreptu credincios și iubitoru de Christos, ne mai putînd răbdă muncirile și resboele și izgonirile de la Domnii și boerii cei rei credinciosi, carii atuncea erau multu forte, căci una erau cu Tătarii, aii trecutu preste munți Carpați în Ardél și Banatul și în pământul Ungariei cu toate familiele loru și s'a supusu Împăratului Romei; avînd sub stăpânirea lor, precum s'a disu, Banatul Ardélului, Bania Severinului.

Iar săntul după cea mai sus disă descoperire D-de-escă, ca să trăea în pămîntul Ungro-Vlachie, căci va prin trânsul și pre norodul pămîntului acestuia, al mai întări în drépta credință christienescă, prin începerea zidirilor săntelor mônastiru și bisericu cu sânte jărtfelnice, ce se vor face prin trânsul de bine credincioșii Domnî și boerî, și de alți făcători de bine drepti credincioși, de a fi al doilea epochă, adică (viae) dupre cum serie și la prodoslovia lunei lui

Noemvrie. Că trei epoche, adecă viacuri aŭ avută
 țările acestea. Întâiă epochă, când s'aŭ luptată cu rez-
 bōele; al doilea epochă zidirea sănelor mōnastiră;
 al treilea epochă talmăcirea cărțiloră pre limba Ro-
 mânescă. Iară la epochul celă dințeiă din pricina
 rezbōeloră celor mari și dese, ce avea cei mai susă
 șisă varvari, Goți și Schiții, adecă Tătarii, cu Impă-
 ratii Romani și cu Domnii cei dreptă credincioși chris-
 tiană. Tote sfintele jertfelnice cu bisericile, cu mōna-
 stirile, cu Mitropoliile, cu Episcopiile, cu totul tote
 să stricase pēnă în pămēntă, și nici o Biserică Chre-
 știnăescă cu sănătă jertfelnică nu mai era în pămēn-
 turile acestea, adică, în Moldavia, în Valachia și
 dincōce de Oltă, întru aceste cinci Județe ale Băniei
 Severinului. Si fōrte se împuținase pămēnturile ace-
 stea de chrisiană, din pricina mai susă șisloră var-
 vari, înkinațioră de idoli, încă mai nainte pēnă a nu
 se strica Rusia de Batie Impăratul Tătariloră, care
 acestă Batie, mergend cu oștiri mari în pămēntul
 Rușilor și prin slobodire D-žeescă, pre totă Rusia o
 aŭ stricată și o aŭ luată sub stăpânire și robire, și
 mai pre tote săntele biserici creștinești ale Ruș-
 ior le-aŭ stricată, și pre mulți atuncea din chrisiană
 Rușă, i-aŭ făcută sănătă Mucenici acel becescă Batie.
 Precum scrie în istoria pătimirei sănătiloră Mucenici,
 Michail Domnul și Voevodul Kievului, și a lui Theodo-
 dor boerulu seū, carii se prăznuesc și se cinstesc
 în luna lui Septemvrie în 20 de șile.

Iară după muncirea acestor sănătă Mucenici, nu
 după trecerea a multă vreme, iarăși Batie Impăra-
 tul Tătariloră s'aŭ sculată cu mari oștiri, însuși

el, și **asupra** Impărătiei Romei. Si mergându întei
asupra pământului Ungariei, s'aū înpărțită oştirile
în totu pământul acela al Ungariei și al Banatu-
lui și al Ardélulu, și lovindu-se cu oştirile lui Vla-
dislav Craiul Ungariei și al Banatului și al Ardélulu
și al Baniei Severinului; sau omorâtă acel becesnicu
Batie, Impăratul Tătarilor cu securea de însușii Vla-
dislav Craiul Ungariei, adică al Românilor. Si atuncea
aū scăpată Rusia de sub stăpânirea Tătarilor. Ase-
menea și Moldavia și cele 12 județe ale Valachiei
de dincōce de Oltu. Căci după omorîrea acelu Batie
și Radu Negru V. V. fratele mai sus disu Vladislav
craiul, adica, Domnul Românilor din Ardél, din
Bania Severinului, din Banatul, din Ungaria, aū eşită
cu oştirii din Ardél pre apa Oltului, și aū tabărîtă pe
rîul Argeșului, unde mai în urmă aū aşediată aci
scaunul sederei Domniei Sale. Si prin vitejia sa și a
ostașilor săi, ajutându-le prea milostivul D-đeu, aū
gonită pre toți Tatarii cu mai marii lor, dintr'acele
12 județe de preste Oltu.

Iară Români, lăcitorii de acolo, ce se numeă
Goți, ce era pénă atuncea sub stăpânirea Tătarilor,
măcar că erau unii din ei varvari și încinători de
idoli, precum s'aū disu mai susu, dar fiindu tot o
limbă cu Români ostași, cari eșise din Ardél, toți
s'aū supusă lui Radu Negru V. V. și priimindu drépta
credință christianescă, s'aū botezată toți de la micu
pénă la mare, prin săntul boteză celu pravoslavnicu.
Si aşa s'aū alcătuită și s'aū făcută Români tot-una,
dintr'aceste țeri, dise adică : cele două-spre-dece ju-
dețe de preste Oltu cu Bania Severinului și Ardé-

Iul și Banatul, care acăstă alcătuire se adeveréză și dintr'ună chrisov cu létul 3N^o (7055—1547, a lui a doilea Mircea V. V. ce l'aă dată acestei sânte mănăstiri, pentru întărirea tuturor moșilor și altor milă, întru care chrisov maă jos scrie așă : „Pentru ca aceste tōte maă sus scrise sate și băltă și chotare și vamă, am vădută și am citită Domnia mea cărțile celor dintăi bătrâni întru fericire reposaților părinți și strămoși D-nieř mele, Domnii țereř româneșci și am adeverită Domnia mea, cum că sūntă bătrâne și drepte moșii și bucați ale sânteř mănăstiri, și de moștenire de la alcătuirea țereř româneșci.

Apoi tot atuncea puțin maă în urmă, după eșirea lui Radu V. V. Negru, aă esită și Dragoș Vodă tot din Ardél la Moldavia, și tăbărândă la Suceava, aă aşedată scaunul domnieř sale acolo. Si unin- du-se amêndoř numițiř Domnă, și prin ajutorul prea milostivuluř D-đeř, aă gonită desăvîrșită pre Tătară. Si s'aă făcută atuncea liniște mare despre Tătară în Valachia, în Moldavia, și în Rusia, după omorîrea maă sus ăisă Becciniculuř Batie, Impăratul Tătarilor.

Deci săntul după cea maă sus ăisă descoperire dumneădeésca, într'acea vreme de liniște, aă trecută dincóce preste rîul Dunăreř, în pămîntul acesta ală Bănieř Severinuluř, cu câtă-vă frați Ieromonachă și monachă, și s'aă sălașluită aci aprópe de rîul Dunăreř, împrotiva maă sus ăisului locă ală řařneř și umblândă cu frații prin tótă pustietatea de aci, aă alesă locă de mânăstire pre rîul Vodiță mică de aci. Apoi săntul, puindu-și nădejdea maă intăř spre ajutorul lui D-đeř, apoi spre celă omenescă, aă luată pre

câți-va din părinții cu sine, și aŭ mersu în Ardél la Domnul Vladislav V. V. ce i-se dice și Craiu al Ungariei, precum mai sus i s'aū țisă.

Iară numitul Domnū, priimindu sfatul săntului după D-đeasca povătuire, aŭ înălțată mōnăstire la rîul Vodiței de mai sus țisă, și îndestrând'o cu tōte cele trebuinciose, aŭ orînduită a fi kinovie de mulți părinții, cu vețuire de obștie. Si pentru facerea aceștii sănte mōnastirii Vodița, scrie acestu țisă Domnū în chrisoul seū, ce'lă dă la acéstă săntă mōnastire asa țicendu aşa: „Fiind că Eū, carele intru Christos D-đeū, bine credinciosul Vladislav V.V. din mila lui D-đeū Domnū a totă Ungro-Vlachia, bine am voită Domnia mea, după D-đeasca povătuire, a înnalță mōnastire la Vodița, intru numele marelu și purtătorulu de D-đeū Antonie, ascultându prea cinstițul între Călugării Nicodim, adică pre săntul, mai vârtos de la domnia keltuélă, iar cu a lui Kir Nicodim și cu a lui frați ostenélă, și dintr'acestă cuvîntă și cu a lui frați să dă adevărata șciință, că aŭ mai avută săntul mai nainte de facerea mōnastirei Vodița, mōnastire cu Monachi precum sau țisă mai susă. Si tot intr'acelă chrisov arată, că aŭ zugrăvit'o, și pre câtă lău ajunsă vremea, aŭ adăugată o Evanghelie fericată cu argintă și poleită cu aură, o cadelniță de argintă, și sănte vase de argint atât și câte trebuescă bisericici, cât și sate, moși prin prejur. Si Dunărea din partea Horvei pînă în podul de sus, ce merge în Roșava. Si vinul tot de la Iuță și venitul domnescu de la opt vârsări cât și alte mile, așternuturi, postavuri pentru îmbrăcămintea părinților, foă de brânză, cașcavale,

miere, ciară, grâu din satul Costinului la Topolniță câte kile va fi; și acestea în tot anul la prasnicul săntului Antonie să se dea. Si iar dice întru acel chrisov, că cu sfatul așa orânduită domnia lui, ca după mórtea lui Kir Nicodim, adică a săntului să nu fie volnicu nici un Domn, nici Archiereu, adică Mitropolitul, său Episcopul, nici altul nimene a pune starițu în locul aceluia, ci cum va dice și va orândui Kir Nicodim, adică săntul, aşa se tie călugeri și înseși să-si pună starețu. Si pentru acestea tóte, ce s'aș disu, pre toți îi rögă numitul Domn Vladislav V. V. ca se nu strice nimica. Iar asupra celor, ce s'ar ispiți a strica cevași ori-ce din trâNSELE, pune blestem dicend: că să-l bata D-đeū și Prea curata lui Maică și săntul marele purtătorul de D-đeū Antonie și aici și în viacul viitoru Amin.

Deci vețuindu săntul cu placerea D-đeescă prin viețuire de obște în disa sănta mônastire a sa Vodița, multă vreme împreună cu Părintii și frații întru Christos, cari se adunase mulți fórte, nu numai în mônastire, ci și prin pustietatea loculu, din prejurul săntei mônastiri. Iară și prin descoperire D-đeescă i s'a poruncită, ca se mérgeă deci mai în lăuntru țerei aceştia a Ungro-Vlachiei, Baniei Severinului, și sa caute locul, carele se numeșce la Pișători, și găsindu-l să înalță și acolo săntu jertfelnicu lui D-đeū, întru cinstea și pomirea Adormirei Prea săntei Născetorei de D-đeū, pururea fecorei Mariei. Si lăeașu de mônastire pentru adunarea a multoru în Christosu frații Călugări, întru viețuire de obște, care săntu jertfelnicu și lecașu va să fie péně la sfârșitul lumei. Caci a-

cestă, adică al Vodiței, după mutarea ta dintru acésta viață vremelnică, nu după trecerea a multă sumă de ani, prin slobođire Dumnedeoescă, după judecătile, care însuși le șcie, va să vie întru pustiure și rîsipire de tot. Si pentru acésta vestire a rîsipirei mânăstirei sale Vodița, multe dile prin postir și privigheri de totă noaptea, și cu lacrami prin plecări de genuchi la pământu, a rugatu Sântul pre D-деу, de a nu slobozi a veni în risipire, ca să-i fie ostenelele lui și a fraților lui în dădar. Ci aşa rugându-se, ăra-și aŭ luatu sântul descoperire D-деоescă, ea mai mult să nu se mai róge pentru acésta; ci să plece, să caute locul, ce i s'aū poruncitu. Aşa dar aducându-și sântul aminte de cuvântul Domnului și Mântuitorulu nostru Iisus Christos, ce dice prin săntă Evanghelia sa, că ceriul și pământul va trece, iară cuvintele mele nu vor trece, aŭ lăsatu acésta la propria milostivirei lui D-деу, că cum va voi, aşa să fie; și aŭ kematu sântul la sine pre cel mai întîi din ucenicii sei, pre Ieromonachul Agaton, și pre taină i-aū spusu lui cele mai sus dice. Adică, că voiește D-деу de a mai înălța și altu sântu jertfelnicu cu mânăstire, ărași cu viețuire de obște, la locul unde se numeșce la Pisători. Apoi după acésta învețându-l mult, cum să urmeze întru tóte trebuințele sântei mânăstiri, și cum să fie cu frații, l'aū lasatu Diadochu în locul seu. Si puindu-și sântul nădejdea spre ajutorul stăpânului Christos D-деу, și la al Prea Curatei Maicii sale pururea Fecioarei Mărire, Nascătoarei de D-деу și nespuind, altora din frați, aŭ plecatu din mânăstirea sa Vodița, căutându locul cel poruncitu lui, adecă la Pi-

șători. Prin pustietățile pământului acestuia al Băniei Severinului, prin feluri de locuri de văi și pustietăți, până ce aș ajunsu, unde dă apa rîului Motrulu în apa rîului Jiului, căci pre acele vremi fără mari pustietăți era în părțile acestea. Si străbatându aci totă pustietatea acelu locu și găsindu aci unu delu cu isvor de apă vie, și socotindu săntul, că acela poate să fie locul, ce i-s aș fiis prin descoperire, adecă la Pișatorii s-aș salășuitu aci, unde i s-aș părutu a fi locul bunu de mănăstire. Apoi, prin nevoițele sale cele puncioșci și prin multe ostenele sufleteșci și trupeșci, s-a apucat u a curăti locul de pădure și aș face mai înainte kilie pentru ședutu. Si ședându aci săntul în puțină vreme a pusu și vie, apoi când aș începutu a se apuca, pentru a zidi și aci săntă mănăstire cu ogradă, împrejur, iarăși i sau făcutu vestire prin descoperire D-деescă, dicându-i: Nu aci este locul, ci la Pișatorii precum t'am poruncit u înței. Si vrându săntul a lua șciință, în ce parte de locu suntu Pișatorile, i sau fiis: Să mergă de aci pe apa Jiului în sus spre munte, cătră părțile despre miază-nópte, și va găsi locul cel poruncit u. Si aşa săntul după acesta iarăși prin descoperire, lăsând locul de mai sus fiis, aș plecatu d'aci. Iară după plecarea săntulu d'aci, trecându vremi și anu mulți la mijlocu, unu boiar dreptu credinciosu, și iubitoru de Christosu din némul Basarabilor, carele aș avutu acea moșie sub stăpinire, de la părinți și moși și strămoși lu, înțelegend de mai înainte petrecerea săntulu la acel locu, aș înălțat u mănăstire în numele sfintei Prea cuviósei Paraschevei cei nouë, care mănăstire mai în urmă Mathei V. V. Basarab stre-

nepotul mai sus țisului boeră, o aŭ împrenoită, și o aŭ mai îndestrată cu moșii, precum în chrisovul Domniei lui dela létul ~~30~~ (7158—1650) serie: care mănăstire i se dice mănăstirea gurei Motrului. Apoi de aci plecându săntul pe apa Jiului în sus pe laturea ~~despre apusă~~, străbatându prin tôte pustietătile și văile, și délurile, până ce aŭ ajunsă la o vale, cei dicu Aninosa, după moșia Vălarii. Si găsind și aci unu izvoră de apă vie în față délului și loculu frumosu, socotind că poate aci se va dice la Pișatorii, s'aū aşe-dată aci. Si curățindu cât-va locu de pădure, unde i s'a părută, că este bună pentru a înalță săntă jertfelnicu lui D-Deu cu mănăstire după poruncă. Si când aŭ vrută a se apuca și acolo mai nainte a'să face kilie pentru ședută, iarăși i s'aū făcută vestire prin descope-rire D-Deescă, dicându-: „Nu aci, ci la Pișatorii, pre-cum ti s'aū poruncită intei. Deci, mergi de aici tot pe apa Jiului în sus, până ce vei da de alt rîu cu apă vie, ce i se dice Tisména. Si apucă pre acel rîu în sus, și vei gasi locul cel poruncită ție adecă la Pi-șatorii. Si după această iarăși descoperire, intrată-tea ostenele și trude, trupeșci și sufleteșci fiindu săntul, și mai mult fiind că atuncea era plecată cu vrîsta spre bătrânețe, nică cum nu s'aū scârbită de aceasta în sufletul său, nică aŭ țisă în mintea sa, că de ce nu i s'aū descoperită din întâia și-dată pe ce rîu de apă este locul, ce-i se dice la Pișatorii. Ci precum doreste cerbul de izvările apelor, așa și săntul cu bucurie din ciasul acela al descoperirei, lăsandu locul de mai sus țis, aŭ plecată de acolo. Care și aci la acel locu, acum în dilele noastre, s'aū

făcută skituleță, pentru Părintiș monachă, de unu protopopă, Constandin Negomirénu și de alții. Pentru căci aău avută șciință eă de la părintă și moșă, și strămoșii loră, că aău lăcuită săntul și acolo, precum s'aădis maă sus.

Apoă plecându săntul de acolo în sus pe Jiău, pénă aău dată de rîul apeă Tismenei, și apucându în sus pe rîul apeă Tismenei, precum i s'aădis prin descoperire, aău mersă pénă când s'aăpropiată de munți, și fiind séra în ăiu aceia când, s'aăpropiată de munți, aău trasă să găzduiască la satul cel maă aprópe de munți, de pre léngea apa rîului Tismenei, care sată se numea Groșană. Si tăbărindu la o casă de creștină ca să dörmnă într'acea năpte și după ce aău tăbărîtă maă șădendu săntul puțină, aău venită copilul aceluă creștină de omă, la carele era în găzdă, cu niște porci ce-ă repusese de vor 5—6 ăile maă nainte de venirea săntuluă acolo. Si întrebândul părintiș lui, unde i-aăgasit? El aău respunsă: pe valea Pișătorilor, în susă i-aăgasită. Așă dar, auăindu săntul de Pișători, aău cunoscută, ca din pronia Prea Milostivului D-đeuă aău trasă de aău tăbărîtă la acea găzdă într'acea năpte, pentru ca să auă de Pișători maă nainte de a întreba. Care pentru acésta săntul, în totă năptea aceia aău dată slavă, laudă, și mulțumită prea milostivului D-đeuă întru cămara inimii sale.

Iar adouă-ăi aău kiemată la sine pe copilă și întrebându-l, aău ăis cătră dênsul: spune-mă, Fiule, departe este locul, unde se ădice la Pișători? Si respunăndu copilul împreună cu părintiș lui, aău ăisă cătră săntul: Că pârâul acesta al Tismanei în sus merge pénă dă-

în gura văii, și pe vale totu pe rîu în sus, ca unu ciasu
și aci între munti, unde curge apă multă de sus de
prin peșcerile munților și de prin găurile petrilor, de
amendoe laturile ale rîului acestuia al Tismenei,
acolo să dice la Pișator.

Așa dar, auind sântul acesta, aŭ rugatū pre pă-
rinții copilului, de a trimite pre copilu, cu dênsul, ca
să-i arate locul unde se dice la Pișator. Si slobođend
părinții pre copilu aŭ mersu cu sântul și i-aŭ arătatū
locul, unde se dice la Pișator. Si vđend sântul locul
aŭ cunoscutu, că acela va să fie cu adevăratū locul
cel poruncitū luř prin descoperire D-đeescă, și forte
mult s'aŭ bucuratū cu dučul, dându slavă, laudă și
mulțumită stăpânului Christos D-đeu și prea curaței
Maicii sale pururea Fecioarei Mariei.

Apoi, străbătendu tótă pustietatea cea mai din lă-
untru, și peșcerile locului acestuia cele de prin prejur,
prin postu și rugăciunī și privigherī multe dile, îm-
preună cu copilul de mai sus disu. Apoi, după ce
aŭ sfârșitū merindea de mâncare, și când flămânda
copilul, și se supăra a mai umbla cu sântul prin
pustiu și cerca să se întorcă acasă către părinții sei,
sântul prin sântele sale rugăciuni cele ne-încetate
cu mintea către prea milostivul D-đeu, întarea pre
copilu cu chrana sa cea duhovnicescă, dicēndu-ř :
Fiule ! Pune piciorul teu preste piciorul meu, și când
punea copilul piciorui sei preste piciorul sântului,
îi trecea de fome și de dorul părinților, și așa aŭ
petrecutu copilul multe dile nemâncatū prin pus-
tietate, cât aŭ mai umblatū cu sântul după ce aŭ
sfârșitū merindea, ce luase pentru mâncare.

Apoi săntul, după ce aŭ străbătută totă pustie-tatea locului acestuia, de la Pișători, după cum i-se dicea atuncea și vădându-lă, că este frumosu și în-deletniciosu pentru măntuirea monachilor, acelor ce vor voi cu adevărată măntuirea, fără mult să aŭ bu-curată cu duchul, lăudându și slăvindu pre milostivul Domine și pre prea curata maica lui, pururea fecioara Maria. După aceasta nu după multă ciasă, i-aŭ venită gândă de îndoire, dicându intru sine : ore aceasta să fie cu adevărată locul de la Pișători, de carele mi să aŭ poruncită prin descoperire în multe rânduri, sau altul va fi ? Si aşa săntul, socotindu-se și mirându-se intru sine ce se facă, îndată și iarăși, i să aŭ făcută descoperire Dominească dicându-ř : Că aceasta este cu adevărată locul de la Pișători. Ce însă acum degrabă să te întorci la mănăstirea ta Vodița, căci monachi, frați și fii tăi, suntu în mare scârbă și tânguire pentru lipsirea ta de acolo, neștiindu ce te-ai făcută ; și mergându să le așezi Egumenu desevrșită în locul tău, și așezenându-l săl înveță cum să petreacă cu frații intru dragoste. Si iarăși degrabă să te întorci la locul acesta, luându cu tine din monachi cei mai tineri și mai osârdniči către ascultare pentru măntuire. Si viindu fără de zăbavă, să te apuci să cureți locul și sămăi înalți săntă jertfelnicu cu mănăstire împrejur, intru cinstea și pomenirea Adormirei Maicii mele, precum ț'am poruncită intei.

Așa dar săntul după descoperirea acestea, degrabă să aŭ întorsu la mănăstirea sa Vodița, precum i să aŭ poruncită, dându mai intei pre la tatăl copilului, ce ăra arătată locul cel de aici, dela Pișători, pentru ca să ducă

copilu la părintii lui, căci nu voia copilul ase mai
 despărți de săntul, și pentru ca să întrebe și de drumul,
 care merge mai de-a dreptul pre supt munte, la Rușa-
 va, unde este aprope și mănăstirea Vodița. Si luându
 povătuire pe unde merge mai de-a drept aŭ plecatu și
 ajungêndu la mănăstirea sa, fórte mult s'aū bucuratū
 frații și părintii de venirea lui în mănăstire, carii viind,
 toti înaintea lui pentru blagoslovenie, plângêndu di-
 cea: „Părinte, pentru ce ne-aī lasatū pre noi fiu tēi să-
 raci de tine atâta vreme, ne spuindu-ne și noi pentru
 lipsirea ta de aici, unde vrei să te duci? Așa săntul mân-
 gâindu-î duchovniceșce și blagoslovindu-î pre toti de
 la mare péně la micu, aū facutu soborū și le-aū arătatū,
 pentru ce aū lipsitū din mănăstire; pentru căci mai
 voiește D-đeū prin sine a mai rîdica și întru altu locu
 locașu D-đeescu. Cu adunare de mulți monachi și cu
 săntu jertfelnicu întru cinstea și pomenirea prea
 curatei pururea Feciorei Mariei Maicei D-đeului și
 Mântuitorulu nostru Iisus Christos și învêtêndu-î pre
 toti de obște, cum să petrécă în mănăstire sub ascul-
 tarea Egumenului, cu frica lui D-đeū întru tóte pos-
 lușaniile sântei mănăstiri, daca cu adevăratu aū venit
la călugărie, pentru mântuirea sufletelor lor, și vo-
escu de a se mântui cu adevăratu, și cu sfatul și ale-
gerea și voință de obște a tot Soborul părintilor și
frații, adunați în Christos, le-a aședat u Egumenu tot
pre mai sus pomenitul Ieromanachu Agaton, pre ca-
rele în mănăstire învêtândul săntul mult, cum să petrécă
cu frații, cu dragoste căre toți, întru tóte de la micu
până la mare de-o potrivă. Si aşa pre toti învêtându
cele de folosu pentru mântuirea sufletului, le-aū cetitū

tutulor de obște moliftă de ertăciune, și dându la toți sărutare și blagoslovenie, aŭ luată cu sine părinti, leromanachi și monahi, din cei mai tineri, pe carii îi șcia săntul, că sunt mai osârdniei spre ostenele pentru cele suflestești și trupești. Si viindu la locul acesta, ce atuncea se numea la Pișători, s'aŭ aşeđatū aici. Întei prin peșceri și prin colibă, ce și facuse împrejurul locului acestuia. Iar Sântul s'aŭ suită în preșcera carea este d'asupra peșcerii cei mari, din care izvorășce apă, care acum curge prin mănăstire. Si suindu-se la peșceră, aŭ găsită întrânsa ună bălaură (șarpe) fără mare, și cum aŭ văduță pre săntul, aŭ șuerată tare și cascându gura asupra săntului, vrîndu să-lă mușce, iar săntul făcându semnul săntei crucei asupra lui cu crucea cea de plumbă ce o purta la gâtă, îndată și, aŭ fugită șarpele din naintea săntului afară și sărindu din peșceră jos aŭ crăpată și aŭ murită. Si spre pomirea acei minuni cu rugăciunile săntului s'aŭ încipuit acel șarpe cu gura cascătă în piatră, de asupra peșcerii, din care aŭ sărită jos, carea încipuire stă și pene în ținuta de astă-dă. Iar după sărirea șarpe-lui din peșceră jos, aŭ șăduță săntul câte-va țile aci în peșceră, liniștindu-se prin postă și prin privigheră cu săntă rugăciune cea neîncetată cu mintea și cu inima sa. Apoi dându-se jos din peșceră, aŭ stătută pre piatră, înaintea peșterii cei mari, unde este acum săntă mănăstire zidită cu față catră răsărită și cu mânilor ridicate cătră înălțime și mintea și oki sufletulu către D-Deu, rugându-se cu lacrami, ca să-i descopere, în carea parte de locu voiește despre Răsărită, său despre Apusă de opște a-i înălța săntul jărtfelnică cu m-

năstire, precum i s'aū poruncită. Si aşa trei ȳile stându
 în picioare ȳiuă și nōptea, neclătită rugându-se. Iar a
 treia ȳi pre la miezul nopții s'aū pogorîtu lumină pre-
 ste săntul și s'aū făcută ca unu stâlpă de focă de la ceriu
 pēnă la pămîntă, și glasă din lumină, dicendu către
 săntul. „Că aicea, unde staī, este locul cel poruncită tie
 de mai nainte, ca să-mi înalți mie jertfelnică întru cin-
 stea și pomenirea Adormirei Maicei mele, cu mōnăstire
 de adunare de monachă, cu vețuire acelor, ce vor voi să
 se māntuăscă. Si darul meu și mila mea și a Maicei
 mele, prin rugăciunile tale nu va lipsi dintru acestu
 lăcașu pēnă în sfârșită, și iată că-ți dau ȳie putere preste
 tōte duchurile cele necurate, și să tămădueșci cu darul
 meu tōte bōlele și tōte neputințele din ómeni, caru vor
 veni la tine, și în lăcașul teu acesta cu credință.
 Dintr'acéstă lumină și arătare D-đeescă din ciasul
 acela al arătării s'aū îmbrăcată Sântul cu putere
 D-đeescă, și aū luată darul tămăduirilor și putere
 asupra duchuriloru celor ne-curate. Apoi după acéstă
 D-đeescă arătare prin ale sale și prin acelor în Chris-
 toș frați și ucenici ař sei, ostenele și trude, aū curătită
 locul de pădure, de lemnă, de petre și tăindu colțurile
 pietrilor, aū potrivită locul, și aū făcut aci mař intei
 o biserică mică de lemnă, dintru unu Tisă mare, ce
 era atuncea aci, înaintea peșceriř ceř mari, din carea
 izvorășce apa ce curge acum prin mōnastire, cât și
 din alte lemnă, cât n'aū ajunsă, și pe rădăcina aceluř
 Tisă aū făcut săntul prestolă; și după acesta aşađen-
 du-se săntul împreună cu frațiř aci desevêrșită, viețu-
 ia prin placere D-đeescă, iar pentru darul tămă-
 duirilor a totu felul de bōle și neputințe și al izgo-

niriň duchurilor celor rele, și necurate din ómeni, ce luase săntul dela D-đeū, aŭ străbatută totă auzul prin tóte laturile acestui săntău locu. Căci singure duchurile cele rele ce bântuia pe ómeni striga, că nu mai potă lăcui prin prejurul acesta, că-î arde focul Dumnezeirei al Prea Sântei Treimi, pentru rugăciunile Prea Curatei Fecioarei Mariei Născătoarei de D-đeū, și pentru ale reului bătrânului Nicodim, ce acum de curând aă venită la Pișatoru, de s'aă sălașluită aci, împreună cu alții, ce se povătuiescă de El răi, ca și el. Unde în acea pustie, la Pișatoru, a fostă locuința nôstră pînă acum, iară acum, de când aă venită acesta, numai putem lăcui.

Și aşa pentru aceste strigări, ce făceă draci prin ómeni, toți cei bântuiti de duchurile necurate și de alte feluri de bôle, carii alergau la săntul cu credință, să tămăduiau. Iar unii din cei-ce se tămăduiau, nu se mai întorceau pe la casele lor, și pe la părinții lor, și rămâneau la săntul de se facea monach.

Și străbatendu-vestea pretutindinea pentru săntul, precum s'aă ădis, s'aă făcută multă sumă de părinții monach și de frați în Christos, cât și copilul de mai sus ădis, carele aă arătată săntuluă locul acesta, ce s'aă ădis la Pișatoru, cum aă audiu, că aă venită iarăși săntul și s'aă aședată aici, de locu aă venită și s'aă făcută săntuluă ucenică. Mai de aproape și ascultător și supus intru tóte fiind, și prin dumneeescul dar aă învețată Sânta Scriptură cea slovenescă desevêrșită, în puțină vreme, și s'aă făcută băiatu monachu iscusită și înbunătățită intru tapte duchovnicești, și daruluă chirotonie diaconie s'aă învred-

niciu. și cu săntul prin focu aŭ trecutu, precum cu-vîntul va arëta mai jos.

Așa dar vădend săntul, că s'aŭ făcutu adunare multă de monachi și de frați în Christos, pentru mân-tuire și că face trebuință de biserică mai mare și de mônăstire cu ograda, pentru orânduiala monachi-cescă, cu viețuire de obște, precum și la mai sus disa întăia mônăstirea sa Vodița, aŭ făcutu soborū cu sfatū de obște cu cei intru Christos frați și fiți ai lui monachi, aŭ socotitū, că acestu dis lucru de mônăstire, nu se pote a se sêvîrși numai prin ostenela și truda lor, fără ajutorul stăpânitorului țerei aceştia. Ci fiind că mai sus disul Domnū Vladislav V.V. Cti-torul disei mônăstirii Vodița, puțin mai trăind după isprăvirea disei mônăstirii, fiind forte bătrânu s'aŭ pristăvitu cătră Domnul, și ne-avându fiți, ca după mórtea Domniei lui să rămâie Domnū în scaunul Domniei lui, aŭ remas Domnū și Clironomū în locul său fratele său, Radu V.V. ce i-se dicea Negru, ca-rele era Domnū preste Oltu în cele 12 Județe nu-mai.

Și atuncea, după ce aŭ luatū sub stăpânirea sa, nu-mintul Radu Negru V.V. și aceste 5 Județe, ale Bă-niei Severinului, cu Ardélul și Banatul, și făcîndu-le tot o țară cu cele 12 Județe de preste Oltu, aŭ mersu sfântul cu cătă-va părință monachi ai sej la numitul Rádu Negru V.V. ce era cu Domnia la târgul Argesului. Si precum reposatul intru fericire fratele său cel mai mare, Vladislav V.V., aŭ ascul-tatū pre săntul cu bucurie de aŭ înălțatū mônasti-rea de la Vodița, așa și acestu prea bine-credincios

Domnū, Radu Negru V.V. aŭ ascultatū pre sântul, de aŭ trimis și aŭ înălțatū din temelie acéstă sântă mônastire Tisména. Dar fiind bêtrenū și scurtându-i-se viața, aŭ reposatū și aŭ rëmasă mônastirea nesavârșită cu tóte lucrurile. Apoi, fiul seū. Dan V.V. aŭ săvîrșit-o la létu ,**ȘWYD** (6894-1386) Octombrie în 3. dupre cum chrisovul seū ce'l dă sânteř mônastiră pentru întărire, arată dicênd aşa. Pentru că Eū carele îñtru Christos D-đeū bine credinciosul Domn I. Dan V.V. din mila luř D-đeū, Domn a tótă țara Românescă, îñtru început de la D-đeū dárindu-mi-se Domnia, am aflatū ïn pământul Domnieř mele, la locul ce se numeșce Tisména, o mônastire cu tóte lucrurile nesevîrșită, pre care răposatul îñtru fericire blagocestivul Radu V.V. Părintele Domnieř mele, din temelie aŭ înălțat-o și scurtându-i-se viața, nu s'aă sevârșită. Pre acésta bine am voită domnia mea, precum și Domnia luř, și de acésta îndemnatu-m' am, a înoi dar pomenirea Părinteluř Domnieř mele, și drept sufletul meū cu chramul Prea Sânteř Stăpîneř nóstre Născétoreř de D-đeū și pururea feciořeř Marieř, a zidi și a întari cu tóte adăugirile și veniturile. Nu numai acestea, ci și câte aŭ îñkinatū Părintele meū mônastireř, tóte a le întemeia și ale întări pentru mărire Dumneđeuluř meū și îñtru lauda și cinstea Prea slăviteř stăpâniř mele, Prea curateř Născătoreř de D-đeū; ca pre acésta s'o afli îñtru viața Domnieř mele, întărire și ajutătore și îñtru îñfricosată diua judecătii vieții vecinice mijlocitore.

După acésta îñtărește grîul din sudă-Jaleš ïn totă anul câte patru sute kile și lemnele de nuci tóte din Dubacești, la rîul Jaleșuluř. Brânză și cașcavale,

miere și céră, așternuturi pentru case, postavuri pentru îmbrăcămîntea părintilor. Acestea cu sumă de număr se da în tot anul din curtea Domniei.

Apoi întăreșce câte aă îkinatū tată-seă mônăstirei, moși, sate, bălți, kiar și ale mônastirei Vodiței cele mai sus arătate câte aă îkinatū unkiul său, Vladislav V.V.

După acésta întăreșce, ca să fie călugeri însiști stăpânitorii intr'amêndoné mônăstirile, și nică să se strice orânduiala lui *Nicodim* (adecă a săntului). Si că după mórtea povătuitorulu lor, altul nimenea să nu se amestece, ci însuși călugeri pre care-lu vor voi, pe acela să l pue povătuitoru, (adecă starețu,) loru'ști. Că precum saă arătatū mai sus, pentru mônăstirea Vodița ce cu blesteme mari și legături, întăreșce Domnul Vladislav ctitorul, a nu se strica orânduiala și aşazémentul săntului din mônăstire în vîci; asemenea s'aă aşădatū și pentru acésta săntă mônăstire Tisména, a nu sa strica ciul și orânduiala lui *Nicodim* (adecă a săntului,) în vîci. Fericitul reposatul acesta Dan V.V. precum în chrisovul acesta a Domniei luă scrie încă mai cu grôsnice blestemuri și mai mari legături. Care aceste milă și aşezémenturi ale acestor două sânte mônăstiri Vodița și Tisména și Marele Mircea V.V. fratele disulu Domn Dan V.V. fiul lui Radu V.V. Negru, nu numai că le întăreșce, ci și mai adaogă sate, moși și altele, precum în chrisovul Domniei luă cu létul ,*ξωγις* (1387) Iunie 17 arată. Asemenea și fiul acestora, Dan V.V. sin Dan V.V. létul ,*συλλε* (1424) Augustu 3 Vlad V.V. sin Mircea V.V. lét ,*συλλε* (1439) cât

și alți Domnă în urmă, fiți, nepoți și strănepoți ai zisilor Domnă. Nu numai că ați întăritu cele mai sus cu chrisóvele Domniilor, ce le-ați datu la sântele mănăstiri acestea, ci ați mai adăugat și Domnia lor sate, moșii, bălti, vămi și alte mili și acareturi. Iar aceste sânte mănăstiri s-au făcut și cu ajutorul lui Cniaz Lazar, carele au fostu ~~Impăratul~~ Serbilor de mai sus disu. Insă nu numai că ați ajutat u cu dări de bani, ci și metoșe, adecă sate cu moșiiile loru în țera Sérbească, ați încinat u acestor sânte mănăstiri, precum pre larg arata chrisovul lui Stefan Despotul, fiul numitului Cniaz Lazar, carele au fost în urmă stăpânitorul Serbilor la ani dela facere „^{șu}~~A~~” (1396) în care chrisovu serie așa: „Cu mila a tot Puterniculu D-đeu, Eu Stefan cu credința blagocestivă, în cursul stăpînirii celor, ce au fostu mai nainte despoți cu multe păsuri, — au fostu împresurați de limbă, ómenii cei mici și cei mari împreună și mănăstirile și călugării cu toții din preuna erau cuprinși în multe feluri de scărbe, precum eram și eu. Iar când bine au vrutu bunul D-đeu a măntui pre ómenii sei, carele dintru strîmtorare la largime, și din neputință la putere, și din scârbă la veselie aduce, adusau și pre mine după bunătatea sa, dintru nevolnicie la volnicie slobodă, și dintru mic la prea înălțat u scaună. Atunci și eu volnicie am datu mănăstirilor și fieșce-caruia al seu, ce s-au căduț să aibă. Intru carele și mănăstirile din țera Românească, carele cu ajutorul fericitulu părintelui meu s-au făcutu, chramul Născătoarei de D-đeu la Tisména, și al marelu Antonie la Vodița, metocele, care avea întru stăpînirea împărației mele, asemenea ca

și altele îtru uîtare și pustiire s'aă făcută, pre carele bine vru Înălțimea mea, ărașă ale face pre séma mai sus numiteloră mônăstiră“. Apoi dă volnicie, ca ori- cine din cei fugiți din pricina răsmiriților, și întorcându-se vor voi să locuiască în satele mônăstirești, să fie slobodă și nimenea din slujbașă să nu-ă oprescă, fără numai pre aceia, carii vor fi cu pricină făcători de rele, că acestora dică, că nu li se dă voie, cât și altele mai dică și întărește pentru satele mônăsti- rești. Iar mai pre urmă dice așa: „tote acestea câte mai sus s'aă ăisă, cu credință și porunca Impărătiei mele, am întărită să fie ne-skimbate și nemîșcate îtru viață lui Kir Popa Nicodim (a-decă săntul.) așa și după mórtea lui îtru toți aniș vietii Impărătiei mele. Iar după skimbarea Im- părătiei mele, după porunca lui D-dea, pre carele Dumnedea după buna vrere va alege a fi țitoru scaunuluă meă, rog, să păzescă acestea, ce mai sus s'aă ăisă, ca și el pe cată să nu-ă câştige; și pomana năstră să nu o stingă, îtru acele mônăstiri în anul viacului. Care aceste ajutore și daruri de miluiri, de moșii și de altele, dupre cum se cuprindă în chrisó- vele de mai sus arătate, ale bine-credincioșilor îtru fericire reposați Domnă, și ale lui Stefan Despotul, ctitorii săntelor mônăstiri Vodița și Tisména, le întărește și Jicmond Impăratul Romei, și Craiul Ungarescă, în chrisóvele săle, ce le-aă dată acestor sănte mônăstiri; unul la aniș dela Christosă ,**AVK** (1520), ărașă altul la aniș ,**AVK.ă** (1529), îtru care chrisóve scie așa: „Jicmond cu mila lui D-dea Impăratul Ro- mei și Craiul Ungariei și altor țeri Crai, pomenin-

du-le anume : Apoř dice : Acésta dař de șcire tuturor credincioșilor noștri, mai marilor Bisericilor și stăpâ-nitorilor, și Șpanilor și pârcălabilor și altor cinstiți ómeni, și a totu omul mare și mic, care țin de mine (și altele) și dice toți să créđă și să nu fie volnicu a sta înprotiva poruncii aceştia pentru mônasti-rea Popei lui *Nicodim* dela Tisména (adecă sântul), unde se prăznuésce Adormirea sântei feciorei Mariei.

Iar în cel al doilea chrisovu dice : a nu sta în-
protiva mônastirilor Popi lui Agaton, a sântului An-tonie la Vodița și a prea sântei Născătoarei de D-đeu la Tisména". Apoř mai dice : „si cu credința mea am priimit ori-ce ař fostu ale loru mai nainte vreme, și aeuma să fie ale lor tóte și slobode, tóte satele cu tóte chotarele și vâna munțiloru jumătate ; de la Ol-tețu pêne la pôrta de Feru și vîrșiile la Dunărea și virul totu dela iuți și skelea trecătorea Dunărei la Bistrița, și satele din țera Sârbiască, ce li-ař înkina-tu Cnțaz Lazar, pârintele lui Stefan Despotul, tóte să fie ale lor slobode și vecinice de acum și pê-ne în vécu. Si nimenea să nu le stea lor împrotiva ori pentru ce lucru ; nici ómenilor lor, nici a măr-filor ; și ori-ce vor cumpéra și ce vor vinde, ař pre uscatu ař pre apă, și pre unde vor umbla ómeni lor cu marfa lor nici într-unu locu în țera mea vamă să nu dea, ci să umble slobodă". Apoř țara dice : „Tóte să fie ale lor slobode, cum ař fost și mai înainte vreme, așa să fie pêne în vécu ; tóte ale mônastirilor lui Po-pa *Nicodim*, adică sântul și a Popei lui Agaton, adică a Diadohului sântului și a călugărilor lor, și în

urma lor, carii vor fi lăcuiitorî într'acele sânte locuri, întru acea orênduială și întru Christos frați, carii î-am luată noi, ca să îi hrănim și să îi păzim pentru a lor slujbă și bună credință, bună legea lor să petrécă și legea lor să și tie în Bisericile lor, și nimenea să nu fie volnicu a le sta împotriva, aŭ aî bântui pentru legea lor și altele". Iar la sfârșită arată și unde s'aû dată chrisóvele. Cel d'intei dice, că séu dată în mônastirea Tisiména, iar cel al doilea în Pojun. Care aceste întăriri ale lui Jicmond Impératû, intocmai le întăreșce și farăși dela Hunada V.V. Ardéluluî în carte sa la aniș dela Christos ~~ANMΔ~~ (1444). Însă aceste perilepse de chrisóve Domneșci și Impérătesci s'aû scris, pentru ca să se știe în ce vreme și în ce dile de Domnî și Impérațî aû fostă sântul, și de care Domnî s'aû înalțată întări din teinelie aceste sânte mônastiri. Al doilea ca să cunoscem și să ne minunăm de darul Prea milostivului D-деu, ce se revârsă prin sântul în inimile bine credincioșilor Domnî și Impérațî de atuncea, de le da rîvnă a asculta pre sântul pentru înalțarea și zidirea și înfrumusețarea sântelor mônăstiri cu zugrăvituri și cu altele prin Biserici. Pentru miluirea cu moșii, și cu altele și pentru întărirea a bunei rîndueri a tagmei mônachicești, dupre cum va așeză și va orêndui sântul și pentru credință și lege, precum s'aû disu mai sus, de a nu se strică în veci. Si că într'o vreme ca aceia aû fostă aceste miluiri și întăriri de aşedământuri ale acestor sânte mônastiri, când iară-și Impérații și Domnii cei pravoslăvniči începuse a fi împresurați de limbile cele păgâne, adeca de Agarenii, Turci și de Tătari,

cu multe scârbe și mari nevoi și strâmtorări; precum de acésta se dă înțelegere, din perilepsu de chrisov de mai sus a lui Stefan Despotul.

Deci, după cea de tot săvârsire și întemeiere întru tóte a acestor sânte mônăstiri Vodița și Tisména, străbatând vestea în tóte părțile în țéra acésta și peste munți în Ardél, și într'alte părți și preste Dunărea în totă țéra Serbiei, și în alte părți pentru buna orînduială a tagmei monachicești, și a altor orândueli, plăcute auđuluř omenescu, la carele dorea mântuirea din totușu sufletul, precum său ăs și mai sus, fórte mulți lăcitorii și călugări cu viață înbunătățită său adunată întru amendoe mônăstirile, cu care călugării și frații în Christos lăcuind Sântul în Sânta mônăstire Tisména; iar în sânta mônăstire Vodița Ieromonachul Agaton, de mai sus ăs. Si vietuindu săntu pre placere D-đeescă, ca vietuire de obștie, kipu și pildă de fapte bune, într'amendoe mônăstirile tuturor făcându-se, pre toți la calea mântuirii povetuinduř, și-au îndreptat. Si luându săntul dela Dumnezeu daru, de facere de minuni și putere asupra duchurilor celor necurate, precum său ăs mai sus, multe și nenumărate minuni au făcutu, cât a trăită în viață, izgonind draci din omene și tămăduindu totușu feliliul de bôle și neputințe. Si ăs, că și în focu au intrat și au esită ne-vătămată, cât nică de chaînele lui nică de părul capului lui nu său atins focul. Era pentru intrarea în tocă s edice așa, că străbatându auđul prin tóte părțile pentru darul lui D-đeui al facerilor de minuni, ce se făceu prin s-tul, au mers auđul și vestirea pînă la Jicmond împă-

ratul Romei și Craiul Ungariei cel mai sus ȣis. Si că acestu ȣimperat, avându o fecioră o rudenie a sa de aproape, alți dicu că o fiică a lui, ce se bântuia de duchu necurat și multă vreme mai nainte prin doftori și prin alte meșteșuguri vrăjitoresc keltuia a verea sa, și n'aū pututu nimicu de ase tămădui, apoi aducându-și aminte de auđul și vestirea minunilor lui D-đeu, ce se făcea prin săntul, izgonirea duchurilor necurate din ómeni și tămăduirea a totu felul de bôle și neputințe, s'aū aprins cu râvnă, că nu numai cu auđul să audă, ci și cu okii să vadă, aū trimis ómeni ȣimperătesc, ca să aducă pre săntul acolo la ȣimperatie, unde era rudenia sa cea bolnavă, ca să o tămăduască de duchul cel necurat, ce o bântuia, iară săntul, fiind atuncea bolanv și nepututincios forte pentru bětrânețe, n'aū pututu merge pentru neputința slabiciunei bâtrâneților și a bôlei, ce era atuncea bolnavu, din iconomia lui D-đeu. Era trimișii întorcându-se deșerti la ȣimperatul și spuindu-ȣi de acesta, că n'aū pututu veni, nu s'aū māniatu asupra săntului, ci mai cu râvnă și cu durere aprindându-se, ca să vadă pre săntul, n'aū socotită mărimea ȣimperatescă, și depărtarea locului, și ostenela drumulu, ci luându-și pre rudenia sa cea bolnavă, aū venită la sănta mônăstire Tisména, împreună și cu alții din cei mai credinciosi ai lui, domni boieri, căpitanii, și câțiva ostașii. Iară precum că aū fostă adevărată venirea în mônăstire a numitulu ȣimperat Jicmond, se dă adevărată incredințare din dicerea de mai sus a perilipsulu chrisovulu său, că s'aū datu în Tisména ne dênd de ȣtire săntului, pentru venirea lui la mō-

năstire, și cum s'aū apropiatū, și aū datū de apa rîului Tismeniř, și aū începutū a intră pe valea sănței mônăstirii, îndată și duchul cel necuratū din rudeenia împăratuluř aū începutū a striga, că nu pote de a mai merge de aice înainte, căci îl arde focul D-deirei al darului săntului duchū, ce locuesce în rēul bêtrenuř *Nicodim* de la Pisătoriř. Si asa strigându duchul celuř necuratū și scrișnindu cu dintiř, facendu spume și scuturându'o, o aū trântitū jos, și lăsându'o ca pre o mórta aū eșitū dintr'ânsa, pre care toți cei-ce era împreună cu ea, o socotia că a muritū, ci nu după multuř ceas s'aū sculatū sănëtosă, mulțemindu și slavindu pre Iisus Christos, D-đeul cel adeveratū, și pre prea curata lui Mařčă, pururea feciorei Maria, și pre bêtrenul *Nicodim*, ce prin rugăcinnile lui dice, că s'a măntuit de duchul cel ne-curatū. Si v d nd Imperatul și cei împreună cu el ac st  infricoșată și mare minune, pre toți i-a  cuprins frică și spa m , și mirându-se, dicea cu unu  glas toți, cum dracul, câtă s'a  apropiatū de loca ul acelu  omuř Nicodim, pre carele l'a  numită re  b trenuř, n'a  putut  merge mai mult, nic  a mai lăcui în tecior , dară când ar fi fost  de fa a acel omuř, ce ar fi fost . Si a a  nsp m nta  pentru minune, și cu bucurie pentru tămăduirea feciorei, a u mers în mônăstire, dară s ntul ma  nainte cunosc ndu cu duchul tămăduirea și izgonirea duchuluř cel necurat  din tecior , și venirea împăratuluř în mônăstire, a u poruncit  preu ilor și diaconilor de s'a  imbrăcată în s ntele o d j ii, asemenei și s ntul imbr c ndu-se, a u luată s nta Evangelie, iar preu ii s nte cruc , și diaconi .

lumină aprinse, și cădelniță cu tămâe în măini, și făcându-litie, cu toții părinții și frații Ieremonachi, și monachii, așeși înaintea împăratului, de lău întâmpinat și lău priimit în sânta mănăstire, cu mare cinste. Dar împăratul mai nainte pene a nu intra în mănăstire, dedese poruncă la toții ai săi, ca niminea să nu scotă grai din gură în mănăstire, pentru tămăduirea fecioarei de Duchul cel necurat. Deci așa disu Sântul către împăratul, mai la urmă, după alte multe cuvinte duchovnicești de mantuire : Să trăești întru mulți ani împărate, și te bucură, dându slavă și mulțămită pre Milostivului Domnului, cel care totu puternicu, și crede din totu sufletul către Mântuitorul nostru Iisus Christos, fiul lui Dumnezeu cel adevărat, și pre-curatei Născetorei de Dumnezeu, pururea fecioarei Mariei Maicei sele, stăpîna noastră cea pre milostivă, carea aștăzi tămaduit și-aștăzi izgonită pre dracul din feciora rudenia ta. Si auindu-împăratul pre Sântul mai nainte spuindu-împăratul tămaduirea rudeniei sele, său mirat întru sine, dicându către ai săi, cum, nefiind de față și ne-spuindu-împăratul niminea, știe acesta cele, ce său facută noă pre cale ? Apoi ședind împăratul în mănăstire câteva zile, și văzându tămaduirile bolnavilor, ce cu darul lui Domnului să facea prin Sântul, așa voită să cerce pre Sântul, să vadă, poate face și alte feliuri de faceri de minună, său numai tămaduirile bolezilor și izgonirea duchurilor poate, care pentru întreia cercare se dice așa, că aducându împăratului atuncea aice în mănăstire ore și cine, niște purceluși mici, ne fiind față Sântul, i-aștăzi datu la bucătarul său să-i gătescă, și să-i pue acoperi pe

masă, și fiind atuncea și Sântul cu Impărătul la masă, a țis Impărătul către Sântul, blagoslovesc părinte aceste bucate de peșce pestriv. Era Sântul cunoscându cu duchul, că nu este peșce, ci carne, adecă purcei gătiți, aș țis către Impărătul, să trăești Impărate la mulți ani, ești cunoscător, că nu este peșce, ci după cuvîntul Impărătiei tale, facăsă peșce, precum aș țis, și blagoslovindu Sântul, făcând semnul sănătării crucii de asupra acelor bucate, o minune! cându le-aș descoperit în tóte său aflată peșce pestriv, iar nu purcei, precum se pusește în tipsii. Si vădend Impărătul și toți, ce era împreună cu dînsul o minune ca aceia, mirându-se sta însăjumântați. Iară sântul, după acesta aș făcută cuvîntă către Impărătul și către cei împreună cu dînsul, pentru sănătă și drépta credință a Christianilor celor dreptă credincioși, și pentru darul facerilor de minuni, ce se dă dela Domnului tuturor Christianilor, celor dreptă credincioși, ce se tem de Domnului, și îl iubescu din totu sufletul, și pădescu poruncile lui. Atuncea Imperiarul aș țis către sântul așa, ești părinte am audiatu, că scrie prin scripturile vostre, că mulți cu acea credință, precum înveți tu, aș intrată prin focă și nu î-aș vătămată nimicu, cât nică de chaîne, nică de pérul lor nu său atinsu focul, același voiescu ești, ca să facă și tu așa, de a trece prin focă. De nu te va vătăma nici pre tine focul, precum pre accia, apoi și ești voi crede, precum și voi credeți, și voi primi drépta credință, și ori-ce mă vei dice pentru credință te voi asculta, și tóte le voi face. Iar neputându a face acesta, urgie și pedepsă mare va fi asupra ta,

și asupra tuturor celor ce lăcuescă în mănăstirile tale, vrându Impăratul cu acăstă a doua oră ispitire și a înfricoșă pe săntul. Iar săntul de acăsta netemendu-se, așa că Impăratul, ca să îl dea sorocu pene adoua-di, și dându-i-se așa petrecută întru acea di și năpte în postu, în privighere, și în rugăciune către D-Deu și către prea curata lui Maică, iar adoua-di săntul puindu nădejdea spre ajutorul darului facerilor de minuni al prea Milostivului D-Deu, așa poruncită, să facă focu mare, în mijlocul mănăstirei înaintea sântei biserici, și făcându-se focul așa întrat săntul în Biserică în săntul altariu, și să așa înbrăcată în sâantele vestininte cele preoțești, asemenea așa poruncită Ierodiaconulu uceniculu său să se înbrace în cele diaconești și să ia cădelnița cu tămâe, și crucea în mâna. Luând săntul sânta Evanghelie și crucea în mâna. Si mergând unde era focul făcutu forte mare, așa poruncită diaconulu să cădească focul de trei ori, împrejur și cădudul așa către săntul Blagoslovește stăpâne. Iar săntul blagoslovind, și însemnându cruce de trei ori, asupra focului cu sânta cruce, și însemnându-se și pre sine cu semnul sântei cruci, așa poruncită și diaconulu să vio după sine. Si o minune! focul cel atâtă de mare era asemenea celui din câmpul Deirea dela Vavilon. Cum săntul cu piciorul în focu așa păsită, văpaia focului în doea său destăcută, cale săntului făcând, și când în mijlocul văpăii era, mai multă de cât, unu sfertu de cîsău ședea. Si aşa împreună cu diaconul său, în numele prea sântei Treimi, în trei rânduri intrând și ieșind, așa remas nevămatu, încă nică de chaime,

nică de părul capului lor nu său atins focul, care pre toții cei-ce de departe privea, și dogorea și ardea. Atuncea Impăratul și cu toții ai lui, ce era împreună cu el, vădând acăstă mare și înfricoșată minune, ce său făcutu prin săntul cu puterea lui D-Deu, cu darul săntului Duchu, au căzutu la picioarele Sântulu, cerând ertăciune. Iar săntul cu duchul blăn-dețelor ertându și blagoslovindu mult și-au înve-tat, pentru a numai ispiti puterea lui D-Deu și darul săntului Duchu al facerilor de minuni, care se face prin ómeni cei dreptu credincioși, precum i său mai dis, pentru ca să nu le vie asupra, prin slobodirea D-Deiască, vre o pedepsă de duchuri necurate, mai rea, de cât la feciora cea tămăduită, care său dis mai sus. Iară împăratul și cei împreună cu dênsul, însă-mîntându-se și înfricoșindu-se pentru acesta fôrte, și umilindu-se de învêteturile Sântulu cele duchovni-cești, au primitu sănta și drépta credință, și prin punerea mâinilor Sântulu, împăratul și toții cei împreună cu el, ai lui miniștri și cei-lalți săntulu botezù desă-vîrșitù séu învrednicitù, și dicu unu că Impăratulu la săntul botezù numele Matei i séu pus; cu toate că în chrisovole lui cele de la sănta mônastire, pentru în-tărirea moșielor, și a satelor și a altor dreptăți, pen-tru credință, și așezămîntur de ale săntei mônăstir, Jigmond se numeșce, precum séu dis mai sus. Iar care, chrisovu ce scrie, că séu datu în Tisména, se în-telege, că după facerile de minuni ale săntulu, și după ce au primitu Impăratul săntul botezù, l'aú datu săntei mônăstir. Iar într'alte istorii ale scierii anilor Impăraților Romei, Sigizmond î dice. Dar

într'un sicriasi de argintă, în carele ieste sântul degetă al sântului, împreună cu alte sânte părțicale de sânte Moște, ce s'aș scris mai sus, în care sicriasi, ieste scris kipul sântului în argintă, cu tôte minunile séle, dela naștere péně la pristăvire. Adecă Nașterea sântului, sântul boteză, primirea cinului călugăriei, primirea chirotoniei diaconiei, și a preoției, sederea cu Impératul la masă, trecerea prin foc, pristăvirea, adecă îngroparea în mormentă. Iar la capul Impératului, unde séde cu sântul la masă, ieste scris Mateiași Impératul, și acestu sicriasi ieste făcută cu keltuiala lui *Nicodim Ierodiaconul*, la ani de la facere ~~xzr. a.~~ (1601). Să găseșce scriis în condica mănăstirei Coziei ună chrisovă, cel dă acești mănăstiri un Mateiași, Craiul Ungariei dela Buda la ani dela Christos ~~zavōr~~, (1473), care se vede, că a fostă cu mulți ani mai în urma Sântului acésta. Iar sântul după ducerea Impératului din mănăstire, și alte multe ne numerate minuni aș mai făcută, cât aș mai trăită în viață, cu puterea lui Christos D-деу. Si fiind atunci fórte bětrânu, precum s'aș dîs și mai sus, aș voită, ca cea-laltă rěmașiță a vieții séle să o petréce în linișce, și mai cu placere D-деiască, aș trimis de aș kiemată pre Ieromonachul Agaton, ce era orânduită purtătoră de grija în locul său, la mănăstirea Vodiții, și i-aș încredințată și sânta mănăstirea acésta Tisména, de a fi în locul său următoră, și purtătoră de grija, adecă Egumen preste amendoe sântele mănăstiri, Vodița și Tisména. (Si acéstă diadochie a parintelui Agaton, se adeveréză ântei dintr'o carte fere leat a lui Marelu Mircea Voievod, feciorul

Raduluř Voevod Negru, în care carte serie cătră toți locuitorii moșiei, acestor doě sânte mônastiră, ce era daři spre pošlušanie, dicêndu-le aşa, și precum aři avută intru cinstire pre popa Nicodim, adecă pre sântul aseminea să cinstiři, și să ascultaři pre popa Kir Agaton, cât ca pre fařa mea aſijderea, și toți frařii, adecă Părinřii călugări din mônăstire. Într'altuř kipă să nu cutezaři a face, după porunca Domnieř mele. Si multă învěřându-lă pentru cele duchovniceři, orândueli ale sântelor mônastiră și cum să se pórte cu părinřii, și cu frařii intru dragoste cu tořii, dela mică până la mare, și cum să primiască pre ceř călătoriř, și pre ceř bolnavi să ſă caute, s'ařuită în peštera cea mai de sus ɏisă, în care ařu găsită ſarpele, care este deasupra de mônăstire în pétră, care pešteră o avea gătită de mai nainte, de când venise ařce pentru trebuinřa liniștirii sale, precum se vede până astăzi cu zidire în fařă, căci adeseoriř și mai nainte se ſuia și se liniștea într'insă, și ſuindu-se s'ařuită pre sine spre linișce desăvârșită, petrecenduř numai cu unul D-đeř prin postuř și pri-vegherř de tótă nóptea, și în rugăciuniř prin plecariř de genukiř, și věrsariř de lacrimiř necontenite, cătră prea milostivul Mântuitorul nostru Iisus Christos, pentru mântuirea sa și a tuturor dreptuř credinciořilor christianř, și numai din Sâmbătă în Sâmbătă éră spre Duminečă și la praznice înpărăteři, se pogora de era nóptea cu părinřii la utrenie, și la pri-vigherř de tótă nóptes, și a doa-đi la slujba sânteř, și D-đeešceř liturgiř, slujea cu părinřii soboru de se împărtařa, cu prea sântele și de viařă făcetore tâne

ale Mântuitorului nostru Iisus Christos și după săvîrșirea sântei D-đeeșcei liturgiî, pre mulți din cei bolnavi și neputincioși, și pre cei munciți de duchuri necurate, ce să află venitî în sfânta mônastire, cu credința pentru tămăduire prin punerea mâinelor, și prin sântele séle rugăciunî îi tămăduia, iar alții, ce venea mai cu credință, și cu fierbinte dragoste către săntul, numai cât se atingeau de imbrăcămintele cele preoțești, când sluja Sântul și era cu sântele daruri, la sânta și D-đeasca liturgie la văchiodul cel mare, se tămăduea de bôlele și neputințele lor, iar după tămăduirea bolnavilor, intra Sântul cu adunarea părintilor la masa cea de obște de mâncă puțin din tóte, ce se găsea puse pe masă, îtru slava lui D-đeu și Mântuitorului nostru Iisus Christos, și a prea sântei stăpânei nóstre născătoarei de D-đeu pururea fecioarei Mariei Maicei séle, și după scularea dela masa, lúa puțină pâine și apă, și de grab se suia la peșteră, și aşa într'acestă feliu de liniștită viață, aŭ petrecută ca la patru cinci ani mai bine.

Apoi din descoperire D-đeescă, cunoscêndu săntul mai nainte, că i-s'aü apropiată sânta și fericita mutarea sa cătră Domnul, și aprópe fiind săntul și D-đeescul praznicu'al nașterii Domnului și mânătitorului nostru Iisus Christos, s'aü pogorâtă din peșceră în mônastire și aŭ petrecută în postu în privighere, în rugăciune, în tótă nóptea aceia a privigherii prazniculu'. Cu adunarea a tot soborul părintilor în biserică, cât și la sânta și D-đeasca liturgie slujind cu soboră s'aü înpărtașită cu săntul trupă, și sânge al Domnului și Mânătitorului nostru Iisus

Christos. Iar după săvârșirea sântei și D-țeeșci liturgii, aŭ mersu la masa de obște cu totă adunarea părintilor și a fraților din mănăstire și acelor, ce se sechăstrea la liniște în pustietate, fiind că aşa era obiceiul, precum și până astăzi vinu cei de pre la skituri, duminicile, și la praznicile cele mari împărăteșci, și gustând forțe puțin din cele, ce se afla la masă bucate, iar sculânduse dela masă, a făcutu cu vîntu pentru mântuire, învățându pre toti de obșce cu cuvinte duchovniceșci, cum se viețuiască în mănăstire pînă în sfîrșitul vieții, întru unire și dragoste unul cu altul, în smerenie duchovnicescă, în supunere și în ascultare, pînă la morțe ascultând premai mărele lor, ca pre însuși Christos D-țeū ; și nimicu al său să voeșcă a fi, și totu de obșce, la toti să fie, pînă la acu, și la ată, și mai vîrtos să urmeze toti așezămîntulu, ce l'aü lăsatu prin scrisu a se ține nestrămutat, dacă cu adevăratu voiescă a se măntui de vrăjmașul dracul, și după sfîrșitul a dobândi viața de veci. Care acest aședămîntu al săntului, ce l'aü făcutu și lăsatu în scris mănăstirilor sale, Vodița și Tișmăna, se adveréză mai întîi din Chrisóvele ctitoriceșci, precum s'aü ăis mai sus, adeca nici să se strice cinul și orându-ela lui Nicodim, adeca a Sântului, și porunca Domniei mlee adeca a D-lor, care aü întărît aședămîntul săntului. Iar mai pre urmă se adveréză mai pre largu din cartile Patriercheșci, ce ăau făcutu, cu mari legături și afurisanie, din porunca Domnilor strănepoți ai Domnilor ctitori de mai sus ăi și de Mitropoliți terei. După ce s'aü repusu dela mănăstire cartea

cu aşezământul săntului. Ci după acéstă învățatură le-aŭ arătată, că i-s'aŭ apropiată săntul și tericitul sfârșită al vieții lui cei trecetore din mórte la viață, care viață din pruncie pénă acum o a dorită, precum cerbul cel în setală de izvórele apelor, aşa și săntul pénă la sêvîrșită. Apoi mergând în kilia sa de mař nainte egumenescă, și pe toți la sine kiemându-ă de rândă, câte pre unul, tuturor le-aŭ dată părintesca blagoslovenie, și sărutarea cea mai de pre urmă și întru aceești războlindu-se óresi-ce de bólă, după firésca datorie, a doa-di în 26 de dile ale lunii lui Decembrie prin neîncetatele séle rugăciună s'aŭ dată săntul său sufletă, în prea sânte mâinile prea doritului său stăpână, Domnului și Mântuitorulu nostru Iisus Christos, pre carele din pruncie dintru începutul vârstei séle cei tinere pénă la sêvîrșitul vieții din tot sufletul l'aŭ iubită.

Iar după sănta sa mutare din viață acéstă vremelnică către viață cea vecinică din ceriuri, s'aŭ umplută sănătele séle moșce de bună miriazmă, carea umplea văzduhul și fața de strălucire Dumnedeoescă din darul prea Sântului Duchă ce era în sine. Apoi gătindu-să de frații Ieromonachi după orînduiala mortului a tagmei călugăreșci, s'aŭ pusă pe năsalie și ducându-le în Biserica cea mare, l'aŭ pusă în lăuntru în mijlocul sântei Biserici, și aă stătută pénă ce aă făcută șcire și la cee-laltă a sa săntă mănăstire Vodița. Si după ce toți frații și dumnedeoesci călugări, cei din sântele lui aceste șise mănăstiri, Tisména și Vodița și cei din prin pustietăți, s'aŭ adunată și de sărutarea cea mai de pre urmă prin atingerea buze-

lorū séle, depre cinstitele și sfințite móște, toți séu învrednicitū. Atuncea prin cântări și laude și cetiri D-đeeșci, precum la călugeri este orînduitū, cu mare cinste, prin tînguire și plângere duchovnicescă, s'aū îngropatū prea cinstitele și sănătitele luř móșce în avonul Bisericii cei mari, dea-drépta parte în mormîntul, ce singurū mai nainte și lă gătise în sănta și D-đeasca mônăstire a sa Tisména, unde și soborul și prăznuirea sa, în totū anul i-se făcea; și mormîntul sěu stă întru pomenire pînă în ćiu de astă-dă, cu candila aprinsă neadormită, din care mormîntu după ce D-đeū i-aū proslăvitū sănătele séle móșce, și după sfârșitū cu neputrejune și cu miriazmă D-đeescă de bună mirosă și cu dară de izvorîre de miră și de faceră de minuni.

Scóse dar aū fostū sănătele séle móșce din mormântu, și în sieriū s'aū pusă și în sănta Biserica cea mare, cu mare cinste s'aū așezatū, ca și sănătele móșce ale săntului Grigorie Decapolitul, precum suntū acum în sănta mônăstire Bistrița.

Eră după trecerea a mulți ani, ună Domnă al țerei aceştia înțelegend de multele faceră de minuni ale săntelor móșce ale săntului Nicodim, aū vrută să le râdice din sănta mônastire Tisména, și să le ducă în orașul Bucureșci, ca să fie acolo stătătore. Si nefind voia săntului să se înstreineze sănătele séle móșce din săntul sěu lăcașu, cu minune aū făcută de s'aū părăsită Domnul acela de acelă sfată și lucru neplăcută sfântului. Ci însă ćică uniu că, acel Domnă ce voia, ca să ridice sănătele móșce ale săntului ar fi fostă Basarab V.V. cel tânără otă liată ,șuia (1473),

carele a fostă fiu lui Basarab V.V. cel întări otă liatul ,**șuța** (1443) din carele s'a trasă némulă Domnilor Basarabi. Si acestă Domn întăriul Basarab, a fostă fiul lui a 2-lea Dan V.V. la liatul ,**șuța** (1424), carele a fostă fiu întăriul Dan V.V. liatul ,**șuța** (1386), ce a fostă fiu lui Radu V.V. Negru și dică, că acel Basarab V.V. ce-lă ténără a fostă începută cu Domnia întări în București și a făcută cetatea Bucureștilor, adeca curtea Domnescă cea veke, și pentru că i s'a dis curții cei vekii din vekime cetate, acesta se adevereză din Chrisovul disuluă Domnă Basarabă cel ténără, căci scrie, că s'a dată mănăstirei Tisména cetatea București. Si că acestă Domn Basarabă după ce a făcută cetatea Bucureștilor, adică Curtea-Veke și Biserica Domnescă dintr'ënsa, auindu de multe facerile de minună, ce să făcea de D-Deescul dară prin săntitele moșee ale săntului, pentru acesta voia să le radice, și să le aducă în București, și să le așeze în Biserica sa cea Domnescă cea din cetate, de a fi spre paza și ajutoriul cetății, și spre ajutoriul și tămăduirea a totă felul de boli și neputințe a orașanilor, precum și strămoșul său, Radu Negru Voevod a adus săntele moșee ale santei Filoftea, de le-așezată în Biserica sa cea domnescă din orașul Argeșulu, care sta și acum pînă astăzi. Decei după ce cu minune a făcută săntul de s'a părăsită acel Domn, de acel sfat și ne plăcută săntulu, de a rădica și a instrui săntitele lui moșee din săntul său locașu, precum s'a dis mai sus, după aceia îndată s'a arătată în vedenie unuia din călugări din pă-

rinții mănăstirei poruncindu-i, să spue Egumenului să î ascundă móscele séle, și numai unu degetu să iea dela mâna sa să'l oprescă pentru evlavia lăcitorilor. Intr'acestă kipă s'a arătat săntul Nicodim și Egumenului, aseminea poruncindu-i, precum și fratele îi spusesese, să facă și aşa încredințendu-se Egumenul, aŭ luată unu degetu dela mâna săntulu cea dréptă adică degetul cel arătător cel de lêngă degetul cel mare și miru dela sântele séle mósce, care degetu și sântul miru într'unu clondir de cositoru, împreună și o cruce mare de plumbu, ce o purta săntul la grumaz și sfita, ce se dice, că aŭ fostu săntul îmbrăcatu cu ea, când aŭ trecutu prin tocă, și sânta Evangelie cea scrisă de săntul slovenește fórte frumos cu slove mari și începuturile cu slove și mai mari cu aur, pe piele subțire mevrana albă, iar la sfîrșitul sântei Evangelii scrie aceste cuvinte. **СИЕ СЛОВЕ ЕВАНГЕЛИЯ НАПИСАНА ПОПЪ ИКОМОМ НА ОУГРЪЦИК И ЗЕМЛИ ВЪЛКТО ШЕСТЪ ТОГОВА ГОНЕНИЯ ВЪ НАЧАЛА ЖЕ БЫТИЯ ЧИСЛИМО „ЗИДЕВЕ СЪТНО И ГІ—**
 Acăstă săntă Evangelie a scris-o popa Nicodim în pămîntul Ungariei, în anul al şeselea al alungării lui iar dela începutul lumei se socotesce 6913 (1405). Si o cárjă de lemn îmbrăcată cu osu albă, și scrisă cu câte-va slove grecești pe osu veke fórte, și se dice, că aŭ fostu a săntulu, dăruită de Patriarchul Tarigradulu, împreună cu trei sânte părticele de sânte mósce, precum s'a dis mai sus. Se află în sănta mănăstire Tisména pénă în ćiu de astădă odore duchovni-cesci, cinstite și de multă preță, însă din săntul miru nu aŭ fostu slobodă nimunu a lua măcar cât de puțin,

fără numai vasul al séruta, și a se umplea de bună și nespusă mirézmă D-деéscă; care acestu sănțu miru, ce-aū fostu păstratū din vekime, împreună cu cele-lalte odorē cu bună pază de sănta mônăstire péně la aniř dela Christos 1788 în Egumenia părintelui Stefan Bistrițénul; atuncea fiindu rësmirița Nemțiilor cu Turciř, aū pus numitul Egumenu, clondirul cu săntul Miru, de mař sus ȳis, într'o peșteră din prejuruł sănteř mônăstir̄ și aū fugitū în téra nemtéscă din pricina turcilor, căci ȳl speriase prin scisor̄ Mavrogeni V.V. și Cara-Mustafa Dianul Saraskierul oștirilor turcesc̄i, ce era atuncea dincóce de Oltu, întru aceste cinci județe ale Băniei Severinulu, prin care scisor̄ ū scria, că o să pue să'l rađa și să'ř puře chiulaf în capu și să'l spânzure în pórta mônăstirei, căci nu caută dupre poruncă cu cele trebuinciose pre ostašiř turei, ce era orânduiț̄ în mônăstire spre ernatecă și pentru pază despre nemti. Eră după ce s'aū făcutu pace, viindu Egumenul din téra nemtéscă, și căutându în peșceră, n'aū găsitu clondirul cu săntul Miru și alte odore, din cele ce pusese, și de cine să luase nu se șcia. Eră mař în urmă după doi ani dovedindu-se, că nișce copiř umblându cu caprele prin pădure pre la acel locu, aū datu preste peșceră, și întrându în peșceră se vadă ce este, aū luatu clondirul cu săntul Miru al Sântulu, și altele, ce le-aū mař plăcutu din odorā, adeca nișce inele vekř de aur și de argintu, ce din vekime se hărădise de închinător̄ la săntele móșce ale Sântulu după dovedire făcendu-i-se mare certare acelor copiř,

cât și părinților lor, aŭ dată cele, ce s'aŭ mai găsită la ei, iar clondirul cu săntul Miru aŭ disu, că căutându să vadă ce este în el, și vădendu săntul Miru albă ca laptele, și ne-șciindu că este săntu Miru, l'aŭ mancată, iar clondirul l'aŭ topită, de său făcută ce le-aŭ trebuită, pre la carele și la teșile și la altele, și aşa sănta mănăstire Tisména ieste acum lipsită de acestu săntu odoru. Iar cele-lalte numite sănte odore suntu pene astădă, precum său dis mai sus. Deci într'acesta-și kipu fiindu ascunderea săntelor moșce ale Sântulu, multă vreme rămasese de se știa din Egumenu în Egumenu, și de unul din frații călugări din mănăstire. Iar apoi mai în urmă, din întemplierile vremelor celor cu multe rădmiriță și robiu, și din pricina arderii și a sfărămării de totu și a pustuirei sănței mănăstiri, care aŭ fostu pustie mai mult de 30 de ani, aŭ remas săntele moșce ale sântulu de totu tăinuite, și ne știute de nimine pene în țiu de astă-dă. Póte că aşa aŭ fosu voia Sântulu pentru acesta, cum și pentru lipsirea Sântulu miru din mănăstire, precum mai sus său disu. Macar că din destul suntu cele mai sus numite sănte și cinstite odore, spre măngăerea părinților mănăstirei și acelora-lalți lăcitorii creștinii, prin carele și acum se facu multe, și nenumărate minuni. Duchurile cele ne-curate din ómeni se izgonescă cu kiemarea numelu săntulu, și vindecări de multe feliuri de boli se dăruescă celor, ce năzuescă cu credință catre ajutorul Sântulu. Impreună și pămîntul și țera acesta cu rugăciunile și ajutorul săntulu Nicodim de multe nevoi se pădeșce, și se izbăveșce, precum și acesta

sântă și D-деéscă mônăstire Tîsména, care ține și are în sine comóra de multă preță a sântelor sale mósce și odorele, de mai sus arêtate, de multe primejdii și bântueli ale vădușilor vrăjmași iéste păzită și apărată, tot-dé-una cu grabnică și căldurósă folosița sa.

Iară sânta mônăstire acésta Tisména, că aŭ fostă cu adevérată după ascunderea sântelor mósce ale Sântuluī, precum s'aū ăs mai sus, pustie mai multă de 30 de ani, arsă, Biserica cea mare sfărămată pénă în pămēntă, clopotnița și zidurile prin prejur mai mult de jumētate, iar pre alocurea și pénă în pămēntă de Turci, și de Tătari, din întemplierile vremelor celor cu multe rezmiriți și robiř. Si din pricina acésta a răzbóelor celor mari, ce avea atuncea Turciř, și Tătariř cu Nemții și cu Unguriř, și cu Domnii tărilor Româneșci, mai tóte sântele mônăstiri și Biserici cele de dicóce de Oltă ale băniei Severinului erau pustiř și se arseser și se stricaser, unele de totă, altele pre jumētate, altele mai puțină, din pricina înkideriř intrânsele, a unor oștiri nemțeșci și ungureșci, ce le dicea borlană. Iară că aŭ fostă stricate și pustiř, precum s'aū ăs, acésta este cu adevérată, căci unile mônăstiri și Biserici de atuncea și pénă astă-dăi suntă pustiř, stricate pénă în pămēntă, cât abia puțin ceva-și se cunoșce din rămășița zidurilor lor, și numele și pomenirea lor de tot s'aū uitată, ce aŭ fostă pre la acele locuri, precum și mônăstirea Vodița, ce mai sus ăsă, că s'aū făcută de Sântul, cum și mônăstirea Vișina, care aŭ fostă ădită supt munte, lîngă apa Jiului, între satele Porceni și Bum-

beștă, și aŭ fostă înălțată de marele Mircea Voevodă, fiul lui Radu Negru Voevodă, și chramul al sântei Biserici aŭ fostă săntă Treime, precum în chrisóvele lor, ce suntă la Sânta mănăstire Tisména arată; ci fiindă acestea dise doă sănte mănăstiri, Vodița și Vișina, aprópe de drumurile cele mari, ce mergă în țara ungurăscă și nemțescă, adeca mănăstirea Vodița de drumul rușavei, iară mănăstirea Vișina de drumul Vulcanului, și din pricina trecerii adeseori a oştirilor nemțesci, ungureșci, turceșci, tătareșci, pre aceste drumuri, nu s'aŭ mai făcută acestea sănte mănăstiri, iară-și la locu de fericiți Domnă, strănepoți fericiților Domnă ctitorii acestor sănte mănăstiri. Iar săntele mănăstiri Tisména, Cozia, Bistrița, Govora și altele, fiindă mai de laturi, iară-și s'aŭ prefăcută de iznăvă la locu, dupre cum aŭ fostă făcute de fericiți Domnă de atuncea, strănepoți fericiților Domnilor, ctitorilor celor vekă, însă prefacerea sănătei mănăstiri Tisména s'aŭ începută la ani facerii 7034 (1520) de Radu V.V. cel frumos, și scurtându-i se viața, nu s'aŭ săvărșită și aŭ stătută nesăvărșită preste 10 ani mai mult, pene în Domnia fiului său, Mircea Voevodă, și la acestu Mircea V.V. s'aŭ săvărșită săntă mănăstire de zidire la ani facerii ^z_n (1542) precum se arată ani în piatră din stâlpia ușii Bisericii cei mari, afară întindă jos, iară de zugrăvită s'aŭ zugrăvită la ani dela facere ^z_o_d (1566) în țilele lui Petru Voevod, fiul mașsus disului Mircea V.V. cu keltuiala dvornicului Nideco, și de atuncea și pene astă-dă stă săntă Biserică acesta neclătită, și nestriată, fără de cât tâmpla s'aŭ mai preînoită în

doē rēnduri și zugrăviala, iară zidurile înprejur odată. Căci s'aū mai arsă și s'aū stricată de Turci cu salaori, dicendu că este cetate, și i-s'aū luată porțile fiindu înbrăcate cu fieră, în trecuta răzmîrită a Turcilor cu Nemții, la ani delă Christos 1788. Iar sănta mônăstire Bistriții s'aū preînoită al doile din temelie, de însuși ktitorul său, întru fericire Banul Barbul Craiovescul, măcar că în spisanie în piatra de asupra ușii Bisericii cei mari a mônăstirii Bistriții, care este din afară în tindă, ce s'aū prefăcută al doilea mai de curând, scrie, că după ce aū făcută Banul Barbul mônăstirea Bistrița cea dintă, și mai trećendu câță-vară ană, s'aū pusă Domnului Mihnea Voevod, ce i-s'aū fostă dicendu Dracea, și acel Domnul avându pizmă și mânie pe numitul Banu și fiindu cu Turci, aū venit la mônăstire și aū pusă de ă-aū dată focă și o aū stricată pene în temelie mônăstirea cu Biserică cu tot; și după mórtea numitului Domnului iarăși numitul Banu o aū făcută acăsta, ce este acum, precum s'aū ăsă și mai sus. Dară noă la acăsta nu dăm credință, căci cum acel Domnul fiind Christianu dreptă și credinciosu, pentru mânie și pizmă să facă o faptă rea, păgânescă ca acăsta, să strice săntele jărtvelnice și lăcașurile cele D-geescă, ci se înțelege că acel Domnul fiindu cu oștirile turcești și tătărești, și când biruia Turci, mergea pe la mônăstirile la care era înkise oștiri nemțești și ungurești, precum s'aū ăsă mai sus, și deca și biruia, de loc răutatea și pizma păgânilor, ce este asupra Bisericei Christianilor și asupra Christianelor, ne fiindu-le voia a șei de Domnul, le ardea și le sfărâma, precum vedem pene

astă-dî făcêndu-se de păgânî, cu slobozirea lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre. Si de aceia, pricina aceasta a arderii și a sfărămării mănăstirii Bistriții așe aruncată asupra țisulu lui Domnul de mai sus, și aș scriș în spisanie, neșciind că pre acele vremi, când s'aș ars și s'aș stricat mănăstirea Bistriții, mai târziu săntele mănăstirii din aceste cinci județe s'aș ars și s'aș stricat și s'aș pustiit, precum s'aș țis mai sus, care; din pricina aceasta a mai sus ziselor războc și a arderilor și a sfărămărilor și a pustiirilor sănțelor mănăstirii, aș remas săntele moșce ale Sântului Nicodim de tot tăinuite și neșciute de nimeni până acum, precum s'aș țis și mai sus.

Iată acum în trecuta răzmîrîță a doa a Muscalilor cu Turci, la anii dela Christos 1810, viind aici, în sănta mănăstire Tisména, unu gospodar servesc din Cladova, anume Craciun, fiul lui gospodar Iovan, obârșniză din Porecia, care dintru alte multe vorbe și pentru facerea aceștii țisei sănței mănăstirii, cum s'aș facut prin strădania săntului Nicodim prin descoperire D-žeescă, precum s'aș țis mai sus, și pentru facerea de minuni ale Sântului, și pentru îngroparea în mormînt și scoterea din mormînt și ascunderea și tăinuirea sănțelor moșce ale săntului. Atunci aș respunsu numitul gospodar țicend: că sănțele moșce ale săntului Nicodim totu trupul întregu numai lipsa unui degetu, suntu în țera loru, în Servia, cu bună semă la o mănăstire, ce se țice Patriarchie de lângă orașul Epec. Ci aceste cuvinte ale numitului gospodariu erau de tot necredute în sănta mănăstirea noastră, aceasta Tisména, țindu-ne

noi de cuvîntul cel mai sus ăsădis, că sîntu ascunse și tăinuite. Iră acum al doilea, la anii dela Christos 1823, Augustă 15, la prăznuirea Adormirea Maicii Domnului Nostru Iisus Christos, la praznicul hramului sătei mănăstirii, așa venită unu părinte monachu sârb, taxiotu sfetagorețu, dela sănta mănăstire Chilindaru, cu numele Iacov și ne-aș spusă, dicând: că viind el acum dela săntul Munte, aș dată prin terra Serviei și mergând pe la câteva, mănăstiri de acolo, aș mers și pre la ăsa mănăstire Patrierchie, și aș văduță în Biserica cea mare a acestei sătei mănăstirii patru scrisoare cu sănte moșce, trupuri întregi, puse înaintea săntului oltară, pre dinaintea săntelor icone celor împărătescă, din care scrie unul cel din naștea iconei Domnului, dice, că se numea săntul Nicodim, având la mâna dreptă lipsă unu degetă, precum și mai sus să-aș ăsădis și scrisul împrejur slovenesc, care pomenește și de mănăstirea Tismăne.

Apoi după această arătare a ăsăsului monachu svetagorețu, totu întru acestu anu mergând noi Stefan Ieromonachu la sfânta mănăstire Cernica, ce este aproape de orașul București, pentru orești-care trebuie înță duchovnicescă și mergând și pre la P. Archimandritul Calinic, starețul ăsei sătei mănăstirii, și din vorbă în vorbă aș venită cuvîntul pentru săantele moșce ale săntului, și ne-aș spusă și sănțiasă, că în anul trecut după rebelie aș venită aci la sănta mănăstire Cernica, unu preută sârbă mirenă cu alți doi mirenăi sârbi spre încinare și după încinare aș mers și pre la sănția-sea pentru blagoslovenie, și din vorbă în vorbă aș spusă și ei sănției séle tot ase-

minea pentru sănțele mósce ale săntului, că ele suntă în țéra lor în Servia tot la disa sănta mônăstire Patriarchie, de lângă orașul Epec și tot aşa fără degătu, precum s'aū dis și mai sus și pentru aceste trei arătări a dișilor, am crezută și noī părinții călugeri din sănta mônăstire Tisména, că aşa va să fie cu adevărată, căci de ar fi totă aice ascunse și tainuite, precum se dice în trei sute și mai bine de ani, de când s'aū ascuns pénă acum, pote s'ar fi descoperită la vre unul din părinții călugeri aī săntei mônăstiri, s'aū la altă cine-va, unde suntă ascunse. Ci se înțelege, că pentru acésta nu s'aū descoperită pénă acum, unde suntă ascunse, fiind că sunt cu adevărată în țéra Serviei, precum s'aū dis. Era de cine s'aū dus acolo nu se știe, fără decâtă dicea uniu din părinții cei bătrâni cu șciință, din cei mai sus diși aī mônăstirei, că pe acea vreme, pe când era sănțele mósce totă trupul întregu al Sântului, de față în sănta Biserică, cum și după ascundere, erau în sănta mônăstire acésta a Tismenei mai mulți părinții călugeri servi, de cât români. Si că atuncea curând, nu după mulți ani după ascunderea săntelor mósce ale săntului aū fostă arderea și pustiirea săntelor mônăstiri, precum s'aū dis mai sus și că din pricina acésta a sfărămării și a pustiiri mônăstiri aū fugită toți părinții servi în țéra lor în Serbia. Si părinții călugeri români aice prin pustia Cioclovinei prin văi și prin peșceri, de frica Turcilor și a Tătarilor. Si dică, pote că atuncea vor fi luată sănțele mósce ale săntului, de unde aū fostă ascunse, pre ascuns de către dișii părinții călugeri români, și le-aū dus cu ei la disa mônăstire Pa-

trierchie, la care se ădice, că sîntu acum sănțele mósce ale săntulu Nicodim de aici, dela sănta mônăstirea Tisména, și acésta să înțelege, că cu adevérată așa este, dicu eșt Stefan Ieromonachu, căci alți străini n'aă avutu cine să ţea sănțele mósce de aici dela sănta mônăstire, de unde era ascunse, și se le ducă în Servia, fără de cât acei părinți, diși servi, ca unii ce se vede, că aă șciutu vre unul din ei unde aă fostu ascunse.

Insă acum mai în urmă, unii din noi părinți călugeri de aî sănței mônăstiră acésta Tisména având multă dorire de a merge acolo la ăisa mônăstire Patriarchie, din Serbia, spre încchinare și vederea sănțelor mósce ale Sântulu Nicodim de aice, s'aă ale altui sănt Nicodim, sîntu acelea dela sănta mônăstire Patriarchie, din care părinți am fostu și eșt unul Stefan Ieromonachul, și mergând prin Serbia pînă la orașul Novi-pazar, ce este de ținutul Bosniei, preste granița servescă, dupre cum țin Servi acum cale de patru césuri. Si aci fiind Turci răi nu ne-aă lăsat să ne ducem înainte la ăisa mônăstire Patriarchie, dicând că suntem spioni, și ne-aă pus la poprăla, însă nu în temniță, ci la unu hanu în séma hangiului spre pază, ca când ne-va cere, să ne dea, și ne aă ținut nouă săptămâni, cât ne speriasem, că nu vom scăpa cu viață, și așa prin mari rugăciuni întări către Sântul apoi, și către neguțitoră chriștană de acolo, care întări prin ajutorul Sântulu, ce aă luminat pre dișii neguțitori, de aă mersu la

Turci, și prin rugămintea lor în multe rânduri și kezeșuirea pentru noi, de a bea a voită Turci, de ne-ați dată drumu, însă îndărăt în Servia, iar nu mai este, la țisa monastire Patriarchie. Dar fiind cu apropiere acăstă mănăstire de țisul orașu Novi-Pazar, cale de patru césuri, cât și altă mănăstire, ce-i dice Visoca Deciană, care și acăstă sănătă mănăstire are întregi sănătă moșce ale săntului Crai Stefan, ctitorul acestei sănătă monastiri. Merg în toți ani țisiști christiană din Novi-pazar, pentru îmkinare, și tămăduire la totu felul de bôle la țisele sănătă monastiri, carii și aceştia, cu care am vorbită și i-am întrebată pentru sănătă moșce ale săntului, asemenea ne-a spus, precum s'ați țis mai sus, că suntă sănătă moșce la țisa monastire Patriarchie, de se numește Sântul Nicodim cu adevărată și fără degetă, cum și țioa prăznuiști săntului, în 26 Decembrie, precum și aice în mănăstire sârbescă. Si dintr'aceste trei, adică, întări potrivirea numelui săntului Nicodim, adoua lipsirea degetului, a treia potrivirea țiliști, în care se serbeză, să înțelege, că cu adevărată acelea suntă sănătă Moșce ale săntului Nicodim de aicea, din sănătă mănăstire Tisména. Iar cum și în ce kipă și de unde suntă, și cum s'ați adus acolo la sănătă mănăstire, ați țis că nu știu, cu tóte că încă mai nainte pene a nu merge noi în Servia, nișce ómeni de cinsti servă mai de aprópe, bătrână și cu șciință din vekime, și din vorbă în vorbă, pentru pricina neșciinței ducerii săntelor moșce ale săntului, cum s'ați luată de aice, dela mănăstire, de unde ați fostă ascunse și s'ați dus în Servia, și că pote de părinții călugări servă, ce ați

fostă în vekime la acéstă sântă mônăstire, să fi le luată cu ei, când aŭ fugită în Servia, de frica răzmiriților celor mari de atuncea și a robiei de Turci și de Tătari, atuncea aŭ răspuns dicênd Serviř, că cu adeverată aşă este, că de acei ăși părinți călugeri servă s'aü luată și s'aü dus sântele móșce ale Sântului Nicodim în Servia, dară însă nu atuncea întăř, când aŭ fugită, ci al doile rînd; căci întăř cercând n'aü putut nică să se apropie, unde era sântele móșce ascunse, pentru că aü făcută minune Sântul a-supra lor, de ăau spăimântată, și cu frică mare însă spăimântař, s'aü făcută de aü fugită mai de grab în Servia. Apoi după câtă-va ani audind, că s'aü tras înapoi oșeirile turcescă și tătărăscă, și că s'aü mai linișcită vremea aici în țările acestea, iarăși s'aü întors înapoi ăși părinți servă, și găsind sânta mônăstire arsă și sfărâmată, de totuă pustiă și pre niminea intrânsa, căci părinții români de se și adunase, de pre unde era răsipită, dar fiind mônăstirea sfărâmată, precum s'aü ăși, totuă și făcuse colibă la un locu de ședea, aice mai aprópe în pustia Cioclovinei, unde în urmă s'aü făcută aci și skită, care este și acum. Iar ăși părinți servă s'aü făcută colibă în mônăstire prin sfărâmările zidurilor, și aü ședută aşă câtă-va vreme, apoi înțelegênd și vădênd, că érăși vor să se încépă aicea în țările acestea răsme-rițe și răsbóie mari, ca și mai nainte, între Nemți și Unguri cu Turciř, și cu Tătariř, aü făcută sfată între ei, ca érăși să se ducă în Servia și să mai cerce aü dóră vor putea să țea și sântele móșce ale Sântului, să le ducă în patria lor dicênd : că aice nu este nă-

dejde de a mai şedea, de a mai vieţui, cu atâtea răzmiriţe. Dar mai nainte până nu cerca, fiindu-le frică, ca să nu îi pătimescă vre o pedepsă dela Sântul mai rea de cât întâi pentru obraznicia lor, ce voescu de a mai cerca, său pus toti pre postire şi rugăciunii cu lacrami, în privigherii de totă noaptea şi prin plecările de genunke prin mare smerenie către Sântul, şi aşa petrecând trei dile şi trei nopţi, nemâncând şi ne bînd nicăi cum, li-său datu voie de săntul prin descoperire, de-au luat săntele moşee ale săntului, de unde era ascunse, şi luându-le au plecatu noaptea pe ascuns, şi au apucat u pre valea cea din-aintea sănătă mănăstirii, adică cei ăi acum şosea, printre munţi şi văi şi păduri, până ce au trecutu chotarele moşielor sănătă mănăstirii cele din prejur, pentru ca să nu afle ăi părinţi călugeri români din pustia Cioclovinei, şi locuitorii posluşnicii cei din prejur aici sănătă mănăstirii şi aşa într'acestu feliu se dice, că său luatu şi său instruinitu dela săntă mănăstire acesta Tisména săntele moşte ale săntului Nicodim, de său dusu în terra Servi la zisa mănăstire Patriarchie, unde de atunci şi până acum suntu acolo nestrămutate, şi făcătoare de minuni şi tămăduitore de totu felul de bôle, precum şi când era aicea la săntă mănăstirea sa Tisména. Pentru că spun unii din christiani de acolo, că fiindu acolo odată resmirite forţe mari şi temêndu-se egumenul şi părinţii călugeri, disei mănăstirii Patriarchie şi totu locuitorii christiani de acolo din oraşul Ipecu, ca să nu se întâmple vre-o batjocorire séu stricăciune de pagani săntelor moşee, au rădicat u pe cele dise

trei sânte mósce, adică : dicu ale sântuluř Arsenie și ale sântuluř Maxim, Archiepiscopii Serviř și le-ař dus mař în lăuntru ţeriř Bosniř pe la alte mônastirř mař sigure, unde nu era ferică. Insă dicu, că pre ale sântuluř Sava, dându Turciř preste ele, unde ař fostu duse, le-ař luatu și le-ař dusu la vizeriul lor, ce era atuncea cu oştirile, și viziriul acela a pusu de le-ař arsř, péně s'ař făcutu cenuša, și cenuša s'ař aruncatu în văzduhř. Iară pre ale sântuluř Nicodim nař pututu să le mișce de locu. Iară mař pre urmă s'ař arătatu sântul Egumenuluř, și unora din călugerř a dicu mônastirř, dicându-le să ia sântele mósce, și să le arunce în toia cea mař adâncă a apei, ce curge pre lângă acea monastire și aruncate fiind ař stătutu multř ani, și cându le-ař scosu le-ař găsitu zdravene, precum când le-ař aruncatu cu bună mirézmă, și fără nicu un felu de stricăciune intru tóte, și după scótere s'ař așezat iarăși la locul ior, și stař până astădi, precum s'ař dis. Si acestea s'ař scrisu ca să se șcie.

Întâiř adecă, pentru răpunerea sântuluř miru al Sântuluř, al doilea, pentru arderea și stricarea și puștierea, și prefacerea sântei mônastirř și a sântei Biserici, că nu iéste acum cea din tâi, care s'ař făcutu prin strădania Sântuluř, de Radu Voevod Negru, mař na-inte de aniř dela facerea lumiř ,*σωνια* (1386) căci acéstă Biserică, ce este acum de la aniř ,*ζάδ* (1526) de Radu V.V. cel frumos și s'ař isprăvitu de fiul acestuia, Mircea V.V. la aniř ,*ζή* (1542) dupre cum s'ař dis mař sus, atreia pentru aflarea și înstrăinarea, și du-cerea în Servia a sântelor mósce a sântuluř Nicodim, dela acéstă sântă mônastire a sa Tisména, pote că și

pentru acéstă ȳisă înstré'nare aşa aŭ fostă voia sântului, cu slobođirea lui D-đeū, pentru multele greșale, și a pěcatelor nóstre și se înțelege, că aŭ cunoscută Sântul mař nainte cu duchul, că o să se strice și o să se calce în mônăstirile séle din noū cei din urmă călugéri așěděměntul și orănduélă sa, cea cu viețuirea de obște, și că pentru acésta se vede, că aŭ ȳis Sântul către ucenicii sěi, după isprăvirea de totă acestei sântei mônăstiri Tisména: „filor, veďi ce bună, sântă, locașu și îndemânamecă pentru mântuire am înălțată cu ajutorul Mântuitorului nostru Iisus Christos, și a prea curatei Maicii sale, prin care totă sufletul, ce va veni aice la acéstă sântă monăstire pentru mântuire, va afla odihnă și spăsenie sufletească în veci“. Iară în vremele cele mař din urmă, rei ómeni, și neascultători și defaimători, și călcători așezéměnturilor și orânduelelor părintești, cele pentru viețuirea de obștie a tagmei monachicescī voră veni și voră lăcui aicea, numindu-se menachă numai cu kipul, iar nu cu faptele; care puțin ȳică, anevoie vor putea vre unii. ași mânui sufletele făcêndu-și voile lor. Pentru sântele rugăciuni ale sântului Părintelui nostru Nicodim sântitul, Domne Iisuse Christóse D-đeul nostru miluestene și ne mânuescă pre noi, Amin.